

nade bemödanden, att tillskynda de i Morea in-
trängde Turkarne ett starkt nederlag vid Argolito
d. 15, 16 & 17. Med Guds bistånd hafva vi seg-
rat I detta ögonblick öfverbringas med högtidlig-
het Seraskieren Mahmud Alis hufvud; han var
Pascha af Thessalonik; han blef på slagfältet och
hans hufvud blef afbugget. Sju tusende Turkar
äro fängne; hvad som icke blef dödadt, drog sig
tillbaka till Korinth, för att stöta till Chor-
schid-Pascha. Den 18 började Turkarne redan
underhandlingar rörande Korinths kapitulation, och
utrynde genast citadellet, till bevis af deras up-
rigtighet. Kolokothron och Nikitas hade förödt
allt och genom detta steg förhindradt Turkarnes
framträngande vid Argos; emellertid samlade de si-
na stridskrafter och fulländade nederlaget. Senaten
har afsagt sig allt inslytande på militär-angelägen-
heterna och så till sägande erkänt en öfverste-
militär-dictatur; men många förrädare haf-
va förut blifvit halshuggne. Vår stora flotta, 60
segel stark, har 30 brännare hos sig och följer den
Turkiska till Patra. Äfven hafva 30 fartyg afseglat
från Spetza till Patra. -- Bref från Trieste af d. 7
September innehålla, att de Grekiska angelägen-
heterna, enligt alldeles nya underrättelser från Mo-
rea till d. 29 Augusti, tagit en mera gynnande
vändning. "Grekerne hafva väl efter Turkarnes
intågande lämnat Korinth, men förut förstört allt
och ödelagt alla byar ända till Argos. Turkarne
under Mahmud Ali-Paschas anförande framträng-
de häftigt till Argolita, nu hade Nikitss och Kolo-
kothron förenat sina stridskrafter, och slogo
Turkarne trenne dagar efter hvarandra tillbaka.
Turkarne skola härvid hafva förlorat nära 3000
fångar; utom dess eröfrades 2000 hästar och 160
kameler. Turkarne drogo sig efter detta nederlag
tillbaka till Korinth, dit de förföljdes af Greker-
ne. -- Från Constantinopel äro underrättelserna af
d. 26 Augusti af helt olika natur, och säga; An-
gelägenheterna i Morea stå så gynnande som möj-
ligt för Turkarne, hvilket Porten officiellt medde-
lat. De grekiske anförarne hade förrådtt deras sak;
öfver allt nederlades vapnen, intet blod har slutit;
detta är slutet af den berömda grekiska republi-
ken. Från den ottomanniska flottan är ingen un-
derrättelse. Hon skall vara i Patra. -- Furstarna
i Moldau och Wallachiet hafva afrest. Den kejs-
serliga internuntien afvaktar endast sin efterträdar-
res ankomst, för att afresa. De Gennesare, som
tagit rysk slagga hafva ännu intet erhållit sina fir-
maner, för att afgå till svarta hafvet. Lord Strang-
ford har åstundat en conference till d. 25 Augusti.
Turkarne vilja ingen ting veta af en underhandla-

res afsändning till gränsorna och påstå, att mak-
terna på Congressen icke hafva att blanda sig i
deras angelägenheter. -- Den fransyska ministern
är ännu på samma fot med Porten. -- Fransyska
ministerielle Journalen af d. 15 Sept. yttrar föga
förtroende för föregående berättelserna och inne-
håller följande: "Jämföra vi de data, som blifvit
anförda uti brefven från Corfu och på hvilka man
har velat stödja sig, för att draga Österr. Beob-
achters nyhet i tvifvel, så tro vi oss finna, att
talet är om samma händelser, framställda på oli-
ka sätt. Det hopp, med hvilket några Greklands
vänner smickrade sig, att de af Chorschid-Pascha
vunna fördelar genom senare motgångar blifvit
jämnade, har ingen grund. Vi hafva endast un-
derrättelser om en och samma tidpunkt och be-
klaga, att vara tvungna medgifva, att den af dessa
berättelser, som sluteligen tillskrifver Turkarne
segern, låter sannolikast, hvaremot de bref, som
låta Grekerna segra, innebålla motsägande saker
och ovilkorliga bekännelser. Man medgifver t. ex.,
att borgern i Korinth varit blottad på artilleri; den
har således kunnat blifva tagen igenom en coup
de main, så mycket snarare, som Turkarne kån-
de förhållandet. Man tillstår äfven, att grekiska
senaten tagit sin tillflykt på fartygen, som bloke-
rade Napoli; följakteligen var denna fästning icke
intagen af Grekerne: såsom man likväl så starkt
försäkrat. Huru skulle man kunna begripa, att
en isolerad Pascha vågade, att till sjös komma
till Peloponesos, sedan turkiska hären blifvit sla-
gen vid Zeitun, om detta nederlag varit så bety-
dande, som man velat låta tro? Huru skulle man
kunna anse Chorschid-Paschas formliga påstående,
att han marcherat rakt fram från Zeitun till Me-
gara" såsom alldeles diktadt? Såsom man vet, ligger
Morea vid ingången till Isthmos; där har man
slagits och brefven från Zante tiga öfver denna
träffning. Till dessa grunder kan ännu läggas den
försäkran, att de på officiell väg erhållna under-
rättelserna i de väsendtligaste stycken öfverens-
stämma med berättelserna från Constantinopel och
Wien. Det enda hopp, som menskligheten ännu
törs hysa, är det, att återstoden af grekiska na-
tionen icke skall alldeles utrotas af de muselmanska
hordernas förödande svärj. Vi erfara, att Porten
i detta afseende meddelat de kristliga makternas
ministrar de beligaste försäkningar och att den ge-
nom Chorschid-Pascha förkunnade amnestie är en
följd af dessa löften.

STOCKHOLM.

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

Måndagen den 7 October.

Hvad plats intaga allmänna nöjen i mensklighetens angelägenheter.

Den, som är glad, är lycklig; den, som är lycklig, förtjenar att vara det, ty den elake är aldrig lycklig, och den, som är glad eller synes lycklig, utan att genom sina pligters upfyllande hafva blifvit det, den är svagsint.

Man har tämligen allmänt kommit öfverens om sanningen häraf. Politici, som förstå draga fordel af (d. v. s. lägga taxor på) allt här i världen, hafva således äfven gjort sina speculationer på glädjen. Den har tjänat dem i två afseenden: först och främst har man ansett glädjen såsom ett tecken till välfärd, och denna åter för ett ofelbart tecken till de styrandes vishet och goda egenskaper. Äfven om sann glädje icke funnits, har man således ändock gjort, hvad man förmått, för att framtrolla ett sken däraf; man har utsirat sig med detta sken, såsom med en mantel eller ett smycke, på stora högtidsdagar. Däraf komma kröningsoxar, vin i rännenarua, kröningspengar, frispèktakler &c. &c. &c.; ty om ock vissa själar äro nog finkänsliga, för att sjelfva ej vilja glädjas utan att se alla glada omkring sig, så kan man dock med tämlig säkerhet säga, att ganska många följt bruket, endast för att lysa, för att ockra med en artificiell glädje hos höpen, emedan denna glädje kastat ett sken af storhet på deras egna personer och inbillat andra, att glädjen varit välmågans och välmågan deras styrelses verk. Man har så ofta sett folket brukas blott såsom trädockor, hvarmed man upført comedier, såsom decorationer vid offentliga fester, att man icke är skyldig att alltid anse dylika artighetsbetygelser såsom bevis på verklig ömhet.

För det andra har folkets glädje blifvit ett föremål för verklig beskattning. Vi vilja ej tala om den i vissa länder vedertagna sedvana, att en magnat icke förr märker hos sina underhafvande några tecken till trefnad och glättighet; än han tror dem mogna att hårdare skatta (likasom man skattar bin, då de dragit sin kupa full); icke eller om vissa angifvares vana att passa ram och preja det lägre folket, om det ertappas brytaude mot

vissa lagar, (dem Qvåkare synas hafva stiftat) hvarigenom offentlig glädje förbjudes. Vi tala om den verkliga fina politiken att göra glädjen till regale och dela ut den i små portioner (och ofta af sämre kvalitet) mot contanta afgifter till statscassan.

Naturligtvis tala vi här ej om den iure förnöjsamheten, om hjärtats stilla glädje, som härleder sig från enskilda förhållanden; vi tala om den offentliga glädjen, om folkets förnöjselse, då det är samladt i massa, om offentliga nöjen och om anstalter, som befordra möjligheten däraf.

Cæsar säger hos Shakspeare: "Låt mig få folk omkring mig, som äro feta, släthåriga karlar, som sofva om nätterna. Den där Cassius har en mager och hungrig uppsyn; han tänker för mycket. Sådana äro farliga". Då Antonius sökt betaga Cæsar denna fruktan, invänder denne: "Ja, bara han vore fetare! — Han läser mycket; han är en stor observator och han skäddar tvärt igenom folks handlingar. Han älskar icke spektakler, såsom du, Antonius; han hör icke musik; sällan ler han" m. m. Denna lära har man på många ställen tagit ad notam och därför sökt befordra förströelser eller, för att bruka Cæsars ord, fetma; och om den ock, för fysiska orsakers skull, icke kunnat åstadkommas, har man dock motarbetat, hvad Cæsar sammanbinder med magerhet, nemligen att man icke sofver om nätterna, att man läser mycket, att man noga observerar, att man icke ser spektakler och hör musik &c. Det påstås, att detta var Napoleons politik; och många före honom skola hafva drifvit den samma.

Men det finnas folk, på hvilka experimentet svårligen lyckas. Hvilka de äro, ser man genast af deras vanliga sätt att roa sig. De, hvilkas lynne är mera vänt på det allvarsamma (hvilket är en följd af medborgerlig belägenhet, af statsförfattning och lagar) kunna visserligen vara lika glada, som många andra, ja i sjelfva verket gladare; men de ledas icke med guinguetter, trikogar o. d.; och detta kommer kanske mindre af en allvarsamtare eller ädlare natur, än af en viss jalousi, hvarmed, i ett dylikt land, all magtens inblandning i enskilda angelägenheter ses. Man tänker, att det är ett folk ovärdigt att låta tractera och muntra sig af andra, som taga tacksägelse därför, såsom vore

det en skänk, då det likväl icke är någon annan än folket själft, som bekostar detta och allt hvad de skänkande förstöra äfven i annat. Man anser det, med ett ord, för en skam, att ett helt folk skulle spela sykofant eller i massa låta tilldela sig nådegåfvor -- af sina egna penningar.

Det ligger vanligen en orättvisa i alla offentliga nöjen på statens bekostnad. Endast en ganska ringa del af folket kan njuta däraf; men hela folket betalar. Vanligen äro hufvudstäderna de lycklige, som roas på bekostnad af dem, som aldrig sett en hufvudstad. Till en del kunna väl dessa hufvudstädernas företräden icke undvikas; ty regeringen måste omgifva sig med en pragt, hvars blotta åskådande är ett nöje, förbehållet människorna på det ställe, där regeringen vistas. Detta äger i symnerhet rum i monarkiska stater, där regentens person måste omgifvas af herrlighet och allt, som rör honom eller hans familj, är en nationalhögtid. Att hufvudstadens innevägnare på sådant sätt för intet få en hop nöjen, är en gifven sak; men att de fordra hela folkets biträde till nöjen, som betalas och dagligen finnas, är en obillighet, sådant torde ej behöfva bevis.

Men detta allt utgör blott en obetydlig del af ämnet. Man har på vissa ställen gått så långt, att folk skall ej blott glädjas, när regeringen befaller, utan äfven låta bli att glädjas. om regeringen icke befaller. Det skall föras i band och fråga, såsom gossen frågade sin informator: har jag roligt, Herr Magister? All dess rättighet att själft anstalta om sina nöjen skall kringskäras, så nära som möjligt. Andra spektakler, masquerader o. d. skola ej få finnas, än dem regeringen besörjer.

Och man besinnar icke, att glädjen är en outhärlig planta, som icke kan tvingas eller klippas, utan att dö ut. Hon kan knappast planteras, utan måste sjelfsamt upväxa af frön, dem alldeles egna omständigheter anskaffa, men dem ingen konst kan efter nyck lägga i raka eller krokiga rader. Allt bemödande att monopolisera och befalla öfver nöjen (NB. om det icke sker med den finaste konst) är ingen ting annat än ett bemödande att förstöra allt nöje. Man kan befälla nöjen, men aldrig nöje.

Följden är, att där en regering så länge på detta sätt monopoliserat och poliserat, försvinner småningom all känsla för offentlig (och ofta äfven enskild) glädje; trumpenhet, liknöjdhet och hög liderlighet träda i dess ställe; nationen sönderfaller till ett aggregat af personer, som äro främmande för hvarandra -- den gemensamma njutningen af

nöjen är ett oberäknligt starkt band mellan människor.

(Forts. c. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Underrättelserna om Grekisk-Turkiska angelägenheterna fortfara att vara stridande, allt efter de orter, ifrån hvilka nyheterna meddelas. -- Således heter det uti en skrivelse ifrån Ancona under d. 3 September: I begynnelsen af Julii månad hade Turkarne vunnit viktiga fördelar öfver Grekerna. Efter träffningarne vid Plaka och Petta (vid Arta) uti hvilka Turkarna slagit de af Sulioten Botzaris och General Norrmann commenderade trupper försökte Omer-Pascha Vrioni att under förföljandet af dessa corpser framtränga till Akarnanien, men Akarnanierne slogo honom tillbaka, och han led en stor förlust vid öfvergången af bryggan vid Tatarina. Som Sulioterne på samma tid hotade hans rygg, så såg han sig tvungen till reträtt, och uppslog sitt läger åter uti Pante-Pigaten. Paschan sparade inga lysande löften, för att förmå Sulioterne att blifva overksamme, men desse förblefvo oryggelige i sin företsats. Fästningarne Kiapa och Kiunki, som äro nycklarna till Epiros, bevakas hvarje af 500 man under befäl af Toussa Zerra och Photo-Mara. De öfrige Sulioterne 3000 man starke och delade i smärre corpser, göra beständigt infall uti det fiendliga området. För kort tid sedan hadde de besatt Regniassa, som ligger vid hafsstranden, och lifsmedel som annars skulle sela dem. I Thessalien hafva sakerna tagit en mera gynnaude vändning, sedan Odysseus uprigtigt försonat sig med sina stridskamrater. Man försäkrar, att Grekerne i granskpet af Larissa vid floden Allamana fullkomligen slagit Chorscheid Pascha. Man väntar hvarje ögonblick det närmare om denna träffning. -- Halvön Morea var i Julii allvarsamt hotad, emedan det lyckats en Turkisk här af 12000 man under anförande af Mahmud-Pascha i Drama, att framtränga öfver näset. Grekiska senaten som hade sitt säte i Korinth, förfogade sig till den där varande borgen, och öfverlämnade befälet öfver alla stridskrafter till Kolokothron, som ock snart hade församlat omkring sig en här af 10,000 man. Han slog Turkarne tillbaka, och tillskyndade dem ett stot nederlag och befriade därigenom Morea ifrån denna ofärd. Den Turkisk-

egyptiska flottan 74 segel stark, hade i begynnelsen af Augusti ankommit till Patra. Den Grekiska flottan mer än 100 segel stark, var på samma tid vid udden Matepan. Ett bref från Corfu af den 15 Augusti meddelar underrättelse om en sjödrabbning, som den 12 samma månad skall ägt rum i hafsviken vid Lepanto, och hvarvid Grekerne skola hafva erhållit segren. Tvänne grekiska bulletiner berättar förloppet af händelserna på ett lika gynnande sätt. Den första bulletinen, daterad Klenia d. 26 Julii säger: Tschar-Hadschi-Ali-Pascha, f. d. Sadri-Azem (Storvezier) hade vid Xyla (Xylokastron) förenat sina stridskrafter med Mahmud-Pascha och tagit öfverbefälet, och inträngde med 14 a 15000 man uti Argolis. Kolokotbron, som en dag förr ankommit till Argos, anföll honom d. 23 utanför denna stad. Turkarnes första hetta gaf honom mycket att göra, men våra soldater tillbakaslogo fienden med oryggeligt mod och han drog sig med stor förlust och i oordning till Kuzopodis vid Argos. Följande dagen skedde hans reträtt med mera ordning. Våra tiraljörer förföljde honom och barcellerade honom under hela vägen; genom hela bergstrakten skredo vi endast öfver lik. Turkarne lägrade sig vid Karvathi, hvarifrån de i går vid dagens början upbröto och ständigt plågades af våra tiraljörer på vägen till Kamila. En corps Mainotter trängde häftigt in i Turkarnes arriéregarde och gjorde ett stort blodbad; avantgardet, långt ifrån att komma det förra till hjälp, påskyndade endast sin marsch. Vid Trete, på halfva vägen emellan Argos och Korinth, såg fienden sig tvungen, att släsa, förr än han kunde passera défilén; en häftig strid upstod. Öfver 1500 Turkar omkommo i striden, och ganska många i passet, 260 hästar och en del af trossen föllo i våra händer och skickades till Tripolitza -- Den andra bulletinen daterad Kortessa (vid Korinth) d 8 Ang. lyder sålunda: Turkarne hade i dessa dagar erhållit 5 till 6000 man från Patra och Lepanto; i förtröstan på denna förstärkning låtsade de, som om de åter ville gripa till offensiven, för att åter intränga i Argolis; men deras list var lätt att gissa. Vi lämnade dem passagen fri på denna sida, och vår här drog sig aldeles till passet vid Korinth, som den helt och hållet tillslöt för dem. Fienden, bedragen i sin uträkning, vände om, för att göra oss detta pass stridigt; striden varade två timmar, Turkarne tillbakakastades på alla punkter med största förlust och uphunno åter sin position i oordning. Följande dagen, i går, beslöt fienden, då intet val mera var honom öfrigt, att forcera passet till hvad pris

som hälst. Tschar-Hadschi-Ali upmuntrade sitt folk, att göra sin pligt, satte sig i spetsen för sitt kavalleri, men den oförskräckte Paschan föll i de främsta lederna; hans truppar forloro att fäkta med förtvillans mod; under häftigaste striden hörde man ett förvirradt ropande från de fiendtliga lederna) Aman; Aman! låten oss draga bort; vi vilja endast lämna Morea. Tre tusende Turkar blevo på platsen; de fångnes och sårades antal är ännu icke någa bekant. -- Från Constantinopel däremot skrifver man under den 26 Augusti: Porten erhöi d. 25 och 26 rapport från Chorschid Pascha öfver Turkiska vapuens framsteg i Morea. Enligt dessa underrättelser var större delen af halföen åter i Turkarnes våld. De hade åter besat Tripolitza (såsom det synes, utan motstånd, genast vid deras intågande i staden förkunnat amnestie och strängt handhaft densamma. För Napoli di Romania ägde en blodig träffning rum, hvarvid turkiska kavalleriet i synnerhet var verksamt, och som slutades med insurgenternas fullkomliga nederlag. Man försäkrar, att denna plats utan detta oförmodade bistånd skulle hafva gifvit sig 24 timmar senare. Sedan dessa beggo hufvudpunkter blifvit vunna, beslöto turkiska här-förarne, att skicka små corps af 2 till 3000 man till åtskilliga districter af halföen, för att öfver allt tillvägbringa undergifvenhet. Men en talrik corps skulle operera emot de mainottiska bergen, där ett verksamt motstånd ännu endast är tänkbart. Denna operation skulle understödjäs från sjösidan; och Capudan-Paschas flotta hade redan lämnat viken vid Patra, för att segla till södra insulen af Morea. -- I detta ögonblick fortfar ännu Insurrectionen endast på Candia och på de tre små öarne Hydra, Spetza och Psara. Enligt ganska trovärdiga berättelser, hvilka likväl hafva afseende på den tidpunkt, som kort föregick Turkarnes inryckande i Morea, voro innebyggarne på de trenne sistnämnda öarne fullkomligen böjde att underkasta sig, men fordrade tillräckligen försäkradt skydd för personer och egendom, och hade fast beslutat att, om detta icke lemnades dem, försvara sig till det yttersta, och att endast i sista nödfall med gods och egendom begifva sig till America eller något annat aflägsset land, hvarifrån ingen turkisk sjömak (åtminstone efter deras då varande öfvertygelse) kunde hindra dem. Däremot hafva öarne Naxos och Santorin frivilligt underkastat sig; st den lilla af romersk-katholska kristna nästan uteslutande bebodda öen Syra har Sultanen till belöning för deras trohet beviljat sju års frihet från personalskatten. -- De nye utnämnde Furstarne i Moldan och Walla-

elict hafva den 22 tagit afsked af ministrarne, och d. 23 anträdt deras resa.

Spanien. Sedan regentskapet i Urgel blifvit inrättadt, tager resningen en mera ordentelig form. Baron d'Eroles uprättar kantoneringsquarter och låter bönderna exercera. Magaziner formeras, och många officerare inträffa i högqvarteret. Royalisterne hafva åter besatt Massonet och denna gång upfört sig där med mera moderation. I Campredon och Rippal, hvilka begge städer åter förvaltas efter de gamla lagarne, är allt lugnt, äfvensom i trakten där omkring. Hufvudmännen för factionisterna i de baskiska provinserna, där de commendera ungefär 1200 man, efter Navarras exempel bildat en Junta t Guipuzcoa; de hafva emellertid ingen betydande ort i sitt våld. I Tarragona hade 3000 man constitutionella landat, och lika många väntades. General Mina var där, för att anvisa dem deras riktning. Från Madrid har befallning ingått till Saragossa, att tillsluta 8 kloster och fyra kyrkor. Af fyratio utaf de förra, som ännu 1820 voro i Saragossa, äro endast 20 kvar. — Trappisten hade, efter sitt nederlag vid Ayerba, förstärkt sig vid Sos och ville förena sig med Juanito, Quesada och Salaberri till att intaga Jaca; men öfverste Tabuena ankom i rätt tid, och har gjort denna afsigt till intet genom en vid Bolea d. 3 ynnan afgörande seger. Fyra bergartilleripiécer, sablar, bössor, ammunition, hästar, tre standarder, hela Quesadas brevväxel med general Eguia utgjorde bytet.

Frankrike. Lord Wellington ankom den 20 September till Paris. Hans neveu, Lord Fitzroy Somerset beledsagar honom. — Redan sedan den 14 var polisen genom trogna agenter underrättad att ett anslag voro å bane, att på flykten förhjelpa de uti Rochelska saken dömda personer. Hon fördubblade sin vaksamhet och d. 19 arresterades en medicinae studiosus, som var anställd vid Bicôtres hospetium, i det ögonblick då han hade betalt fängvaktaren 10,000 franker, hälften i guld och hälften i bankonoter. Denna summa var endast gifven i afräkning på 60,000 fies, som jemte räntor och pensioner, skulle vara priset för befördrandet af flykten, Penningarne och den som vilde besticka, jemte andra personer, som voro misstänkte för delagtighet i brottet, hafva blifvit förde till Paris och öfverlämnade i rättvisans händer. — Den 21 afrättades Bories, Pommier, Goubin och Raoulx. Man erfar, att Hr. de Vilèle i anledning af en föreställning, som en hofman nyligen gjort

honom öfver betänkligheten att för tidigt sammankalla Kamrarne, svarat: "Jag fruktar mindre Kamrarne (chambres) än förmaken (antichambres)". Denna replik af en så snillrik man är helt och hållet i de liberalas smak och skall ett ögonblick komma dem att glömma allt det ledsamma som under senare tid händt dem.

Portugal. Konungen har låtit förelägga Congressen tvänne skrivelser från Kronprinsen af d. 19 och 22 Junii, "för att gifva nationen ett bevis af sin öppenhet och fasta beslut att blifva trogen de af honom besvarna politiska grundsatser". I det första brefvet förklarar prinsen de befällande omständigheter, som tvungit honom till innovationer för Brasilien, hvilka nödvändigt måste leda till skilnad och oafhængighet af Portugal, för det hat, som folket fattat emot de "upproriska och pestilentialiska Cortes i Portugal" jemte sin mening, att Konungen måste antaga titeln af Kejsare öfver de förenade Konungarikena, men han själf den af Konung öfver Brasilien; likväl skulle han icke göra något utan sin höge faders samtycke. Han beder, att Konungen måtte tillåta Infanten Don Miguel, att residera i Brasilien, emedan han ämnade på sin tid förmåla honom med sin dotter. — I det andra brefvet besvärar prinsen sig bittert öfver briggen Madeiras olydnad emot hans befallningar i Bahia och att densamme förhindrat afsändandet af deputerade från denna provins till representantsrådet i Rio. — Häremot meddelades äfven ett bref från denna officer, däri han bedyrar trupparnes och innebyggarnes tillgifvenhet för Portugal, och försäkrar, att alla hade beslutat, att tillbakavisa hvarje pretention från regeringen i Rio, hvilken han icke mera erkände, sedan den volat befalla honom, att med sina truppar återvända till Portugal,

England. Den 16 September emottog Hr Canning sigillen såsom utnämnd statssecreterare för utrikes departementet. Parlamentets ytterligare prorogation från d. 8 October till d. 26 November har blifvit befalld. Times förklarar sig med mycken hetta emot Hr. Canning och till och med emot Grefve Liverpool. De vilja äfven veta, att Herr Huskisson skall nu blifva Skattkammarkansler i stället för Hr. Wansittart.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIERA

Thorsdagen den 10 October.

Hvad plats intaga allmänna nöjen i mensklighetens angelägenheter.

(Forts. fr. N:o 40.)

Vi hafva sagt, att allmänna nöjen äro ett band mellan medborgare. Så har saken från de äldsta tider blifvit ansedd; Greker och Romare hade sina nationalfester och lekar, dem deras gamla lagstiftare inrättat; nästan alla nationer, som ännu stå på civiliseringens lägsta trappsteg, hafva sina dansar och offentliga fester. Öfver allt ser man, att glädjen förenar människorna. Det är först sent, som lagstiftare och religionslärare någon gång sökt söndra dem eller göra deras sammankomster glädjelösa. Detta har egentligen skett på tre sätt, antingen genom ett missförstådt religionsnit, eller (i de sista tiderna) genom den romantiska känslomheten (förfiningen), eller genom högmod.

Det är bedröfligt att se, huru förvända begrepp man understundom gjort sig om det högsta väsendets dyrkan. Man har trott sig Gudi behaglig, icke genom hjertats godhet och en ärlig vandel, utan genom yttre bruk och sedvanor, genom mystiskt gyckel och ett plägsamt lif. Man har ansett glädjen för syndig och dömt sig sjelf till spåknningar. Någon gång har, såsom hos Qvåkare, grunden till denna tro och inrättning varit ädel; man har sett utsväfvingen och fördärfvet förenade med ett bedrägligt sken af stojande glädje, och man har varit kortsynt nog, för att tro fördärfvet alltid förenadt med den synbara och högljudda glädjen. Man har således trott sig böra bannlysa denna sednare. För att kunna utrota det förra. Därföre har man ifrat mot skådespel, dans och dylikt, troende dem vara ett ondt i sig sjelfva, emedan de ofta missbrukas. De äro dock ett behof; och man har således, genom deras fullkomliga fördömande, utträttat just hvad man alltid utträttat med förbud mot det i sjelfva verket obrottsliga; gjort öfverträdelsen på visst sätt till en nödvändighet och därigenom försvagat den naturliga afskyn för allt brott mot sedofärens och lagens bud. Det oförvillade föroufvet säger, att det eller det, ehuru förbundet, likväl är oskyldigt; och därigenom uppkommer en villrådighet, huruvida något

af det förbudna är brottsligt. All lag förlorar sitt fastaste stöd, då han förlorar allmänna öfvertygelsen om sin rättvisa och förnuftslenighet.

Må man då en gång öfvertygas, att glädje är en dyrbar ting, som man icke bör söka motverka, emedan han, i fall han hämmas på dess rätta och oskyldiga väg, bryter ut i fördärligare directioner. Hindras dess offentliga retmedel, dessa oskyldiga utbrott, så visar han sig snart i otillätliga, smutsiga former, såsom liderlighet. Menneskan äger ett kapital af verksamhet och kraft, som ej åtgår till alldagliga sysselsättningar, emedan då intet skulle finnas att tillgripa i utomordentliga och farliga belägenheter. Men när ingen dylik belägenhet är för handen, måste öfvermåttet ändock finna sin utväg och användes då på, hvad man kallar, nöjen, dessa må nu vara af ädel eller oädel natur. Att nedsänka ett folk i slafveri och elände är visserligen säkraste sättet att skingra eler afleda den öfverskjutande kraften, d. v. s. att förekomma nöjen och glädje. Men om man icke vill tillgripa detta förhätliga medel, och om man icke är nog oförståndig att villja inpräglå läran om deras religionsstridighet; så återstår intet annat än att låta dem taga den riktning, hvori de äro oskadligast och sjelfva lättast hålla sig inom tillbörlighetens skrankor. Detta vinnes lättast då de få en offentlig natur. Pluralitetens egen känsla af det skickliga återhåller och straffar de otillbörliga utbrotten af kitslighet eller elakhet. Dessa taga öfverhand och blifva störande först då, när tvånget är allt för synbart eller när det för nyss uphört och är i allt för friskt minne. Då söker det inneboende frihetsbegäret något häftigt, ersättning för sitt långa slummer. Moraliska fenomen kunna ej beräknas med siffror, och derföre finnas så många, som alldeles icke bemöda sig att beräkna dem, utan helt enkelt använda handgripliga medel mot allt, som på något sätt stör den gamla ordningen.

Om förfiningens verkan på allmänna nöjen torde äfven tillåtas några reflexioner.

Den tid kan komma, säger Wieland; då vi, af luttet förfining, skola krypa omkring i skogarna på alla fyra och äta ållon. Ja, han har visserligen rätt, i fall någonsin den aldra finaste

förfiningen skulle sträcka sig till alla stånd. Men då detta icke är att förmoda, torde vi ock få gå på våra två ben och äta bröd — så vida vi ej hafva råd att åka i vagn och snaska bonbons. Den friska ungdomliga människokraften skall alltid taga ut sin rätt, om ock en stor mängd samhällsmedlemmar lyckas att blifva känslösa gubbar i ungdomen och knarriga gubbar på ålderdomen.

Just denna besynnerliga tillkonstlade känslösamhet är det, som förstörer glädjen nu här i världen. Redan som barn får man sig inplantadt ett helt långt system om saker, som den ofördärfvade människonaturen utan alla bemödanden frambringa. Man odlar ett fält, hvars alster äro skönast, då de själfmant uppskjuta; man lär sig känslor, och känslor såsom något för sig själf existierande; man begynner svärma och hänryckas, i bara tankarna och utan något föremål; man förtjuses, och vet icke hvaraf; man älskar, och vet icke hvem; man blir, med ett ord, skådespelare och skapar sig en värld, som ej har någon urbild i himmelen eller på jorden. Sedan trängtar och längtar man, quider och lider, utan annat föremål än — längtan och quida. Detta från verklighet och föremål lösryckta känslösystem blifver en krämpa, lik Engelska sjukan; kropp och själ tvina; världen, sådan hon är, blifver främmande; känslor, sådana som naturen nedlagt dem i människohjärtat, utträngas af artificiella känslor. Och då man slutligen finner sig bedragen, förbittras hjärtat; man står ensam och vildfrämmande i en värld, som i själfva verket är rätt leende, men för hvilken man ej har några känslor i sitt hus- och reseapothek. Den ömkliga regimen måste fortsättas, ty magen tål ingen sund spis; och sålunda går man missnöjd ned i grafven, efter att hela lifvet igenom hafva sträckt ut armarna efter skuggor. Hur kan den, hvars själ svärfvar i en så hög sfär af studeradt regelmässiga känslor, finna den minsta smak i det barnsliga, som verkliga folksfester ofta förete? Det högst utbildade känslösystemet inger just köld för allt, som ej är odladt, nyttigt, utbildadt (efter mönster).

Själfva barnen inläras i vaggan till denna besynnerliga söigt af lifvet. Man arbetar på att göra dem till Herrar och damer, innan de någonsin försökt att vara barn. Detta är att mörda allt sannt sinne för glädje, hvilken just är ett barn och existerar för den gamle, endast därigenom att han återförer honom in i barnåldern. Den är aldrig verkligt glad, som icke i sin glädje blifver barnsligare än vanligt.

Att drifva barnsligheten ur själfva barnen är

att drifva glädjen ur hela släktet. I verkliga folksfester och allmänna nöjen finnes ingen näring för ett till ytan stelt, men till det inre i ett haf af känslor sinnmande hjärta. Man måste förakta och blifva kall vid nöjen, där människan måste vara okonstlad och anspråkslös, för att återfinna någon bild af sin barndom, d. v. s. för att blifva glad. Man måste således skapa sig allmänna nöjen för sig själf och efter sin egen känslödaning (för att bruka ett besynnerligt ord, som fått en ännu besynnerligare namnkunnighet). Dessa nöjen få icke vara glädjens — ty glädjen är ej på modet — utan känslösamhetens och förfiningens. De besökas, för att få visa skönhet eller pragt, under det man fördrifver en sysslolös stund. Man underrättar sig noga, om där finnas gens comme il faut, eller om det är brukligt att komma dit.

Häri framstår en skarp skilnad mellan stånden; man tror sig förnedrad att vara tillsammans med sämre folk; för att veta, om man kan hafva roligt i människors sällskap, undersöker man noga deras rang. Nu förstår den benägne läsaren, hvad vi mena med det band mellan medborgare, som ligger i allmänna, verkligen allmänna, nöjen.

Men bevars! skriker någon högt förfinad person och får vapörer; men bevars! vill författaren föra oss in bland matrosen och pigor. Nej bevars, svarar författaren; han vill platt ingenstädes föra Er; han blott speculerar i sin enfaldighet och gör intet anspråk på att väcka någon upmärksamhet.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Från Italien skrifer man under d. 16 Sept. Genom bref från Venedig erhåller man i detta ögonblick den vigtiga underrättelse, att en ganska stark Grekisk flotta visat sig vid södra spetsen af Morea och tyckes taga sin riktning emot uddeu Papa vid hafsviken nära Lepanto för att där angripa Turkiska flottan, och om möjligt, förstöra den. Vi kunna således räkna på vigtiga underrättelser till sjös. Enligt ganska trovärdiga personers försäkran belann sig turkiska flottan i en ganska ofördelagtig ställning, och så vida Grekerne strida med deras vanliga tapperhet och tillika gå till verket med deras medärfda krigs-ensfarenhet, torde turkiska flottans öde vara lätt att förutse. — Likaledes hafva vigtiga underrättelser ingått från Morea (öfver Corfu och Venedig), hvilka sträcka sig ända till d. 24 Augusti. De för-

klara mycket, som hittills varit mörkt och förvirradt. Bland annat innehålla dessa underrättelser, att den Grekiska provisoriska Centralregeringen vid de sista händelserna ådagalagdt stor energie och beslutsamhet, och är ingen ting mindre än uplöst. Det motstånd, som hon vid Turkarnas infall i Peleponesos på stället organiserade med stor eftertanke, var så beskalladt, att denna provins, som Turkarne redan höllo för eröfrad, blifvit räddad. Med mycken entusiasm och god vilje ilade det upbådade manskapet fram, så att betydliga corps organiserades, ibland hvilka man utdelade vapenförrådet. Högsta befälet öfver alla dessa stridskrafter anförtroddes åt den tappre Kolokothron, som vunnit flera segrar; redan d. 21 Augusti voro Grekerne åter Mästare af Koriuth (stad och Citadel) hvilket senare icke befann sig i försvarstillstånd. Ännu skyndade starka afdelningar af manskap fram från Morea, sedan de samlat sig vid Tripolitza och blifvit beväpnade. — Däremot är det tillförlitligt, att en Turkisk garnison ännu befinner sig i Napoli di Romania, hufvudfästningen i Morea. Men denna stad är blockerad till lands och vatten. Dess befälhafvare hade i begynnelsen af Juni månad slutat ett fördrag, till följd hvaraf han läfvade att öfverlämna fästningen, om den icke blef undsatt inom trenne månader; däremot hade Grekerna förbundit sig att lämna honom nödiga lefnadsmedel för garnisonen, hvilket äfven skedd ganska ordentligt; som fästningen icke blifvit befriad, så tviflar man icke, att den ju nu skall gifva sig. Ännu står en Grekisk corps i Thessalien och en annan i Livadien, som operera i Turkarnes rygg. I Akarnanien organiseras en ny corps, öfver hvilken furste Maurocordato förer befälet. Han var i Wraçheri, där en stor krigsconselj blifvit hålles rörande de ytterligare operationerna och vid hvilken General Normann äfven var närvarande. Grekerne vilja nu gå offensivt till väga från alla punkter. — Bref från Nürnberg af d. 23 Septemb. säga: De genom offentliga blad oss meddelade underrättelser om de missöden, som Grekerne nyligen erfarit på Morea, hafva låtit bekräftelse genom privata skrivelser från Ancona, som från där varande Greker ankommit till deras vännar i Tyskland. De hafva likväl tillagt den tröstande anmärkning, att de icke derföre skola låta modet sjunka, emedan de slutföljder man velat draga af dessa omständigheter, såsom att allt nu vore förloradt, ingalunda äro riktiga. Tvärtom skulle de, som gjort denna olyckliga erfarenhet, däraf draga den visa lärdom för framtiden, att endast enighet, sträng ordning och lydnad emot den lagligen erkända öfverheten, förmå beyara dem

från återvändandet af dylika olyckor. I sjelfva verket måste man ock låta de tyska Grekvännerna vederfaras den rättvisa, att deras ifver för mensklighetens sak icke det minsta blifvit försvagad genom dessa missöden. — Den 15 Sept. hade den Grekiska Hjelpföreningen en session i Stuttgart, vid hvilken äfven flera medlemmar af de på andra orter i Tyskland till samma ändamål grundade sällskap voro närvarande. Äfven väntade man Hr. Kephala, som sedan någon tid upphåller sig i Zürich. Det ytterligare bildandet af den bataljon, som kommer att uprättas under befäl af denne man, hvilken, såsom man vet, fäktade under Tysklands fanor vid Leipzig, går sin ostörda gång, och densamma skall, så snart den upnått normaltalet, som är fastställt till 600 man, inskeppa sig i Marseilles hamn, för att afgå till sin bestämelse. Såsom oestergifveligt vilkor för de individer, hvilka vilja enrolleras vid denna corps, är bestämdt, att de fram för allt skola vara sedliga menniskor, och kunna ådagalägga, att de igenom sin emigration ur fäderneslandet icke tillbakasätta några förbindelser emot den stat, till hvilken de höra. En lika framgång hafva de genom flere verksamme befordrare af den grekiska saken företagna upköp af vapen. En af dessa menniskovänner har alla na sammanbragt ett förråd af 4000 gevär. I öfrigt skall den nämnda bataljonen erhålla en alldeles fullständig utrustning, likväl först vid dess inskeppning, och till och med få en musikchor, då denna bataljon, efter den upgjorda planen skall bilda likasom kärnan och plantskolan för det grekiska krigsfolket. — Enligt skrivelser från Constantinopel af d. 26 Augusti skall Porten hafva erhållit underrättelse, att Perserne vunnit betydande fördelar och tagit två Paschar till fångar. Häremot, heter det, lyda underrättelserna från Morea gynnande för Porten. Demetrios Ypsilanti har på Napolis redd låtit gripa Constantin Negris och Zanos, och låtit halshugga den senare. Begge hörde till Senaten. För några dagar sedan har den nye Hospodaren af Moldau, Stourdza, gått om bord på ett fartyg, som skall föra honom till Donau; men vidriga vinder fördröja ännu hans afresa. Om Hospodaren i Walachiet, Ghika, vet man intet närmare. — Enligt de af Porten kungjorda underrättelser skall Grekernas sak vara förlorad, senaten upplöst och flera ledamöter däraf hafva blifvit halshuggne. Städer och byar utlämna sjelfve sina anförare, och redan skola barnen hafva sändt deputationer till Capudan-Pascha. — Sedan 10 dagar hafva femton Tatarer inträffat såsom utomordentliga courierer från Thessalien, Epiros, Livadien och Morea. Sul-

tanen begifvade de flästa med pålsverk och penningar. Porten har, enligt kringlöpande rykten, som uppfylla alla muselmänner med glädje, erhållit ganska gynnande underrättelser om insurrectionens snara dämpande. Icke mindre än fem Paschar rycka fram från åtskilliga håll; till lands och vatten, i Morca. — De omständigheter, som åtföljt den nye Grekiske patriarkens insättande i den honom förlänta värdigheten, bevisa ytterligare, hvilket värde Porten sätter därpå, att ifrån sig aflägsna hvarje misstanke af oförsonliga tänkesätt, men i synnerhet af hvarje fiendtlighet eller förakt mot kristna religionen. Alldrig har en Patriark blifvit behandlad med större utmärkelse. Så snart Porten erhöill underrättelse att valet fallit på Anthimos, biskoppen Chalkedon, lät den afhämta prelaten från Seraljen och beledsaga honom till dess eget hus i Fanaren. Följande morgon blef han med stor ståt och ett följe af tolf biskoppar och fem Diakoni förd till Storvezierens palats. Där erhöill han ur dess händer bekräftelsedokumentet och hedersklädningen; den senare tilldelades äfven, till allas förundran, åt de andra biskopparne. Sultanen och samtelige ministrarne afsade sig de vid en Patriarks utnämning vanliga skänkerna, hvilka skattas till 200,000 piaster. Man försäkrar till och med, att Sultanen ur sin egen cassa gifvit den lägre betjeningen i Seraljen ersättning för denna upoffring. Förändringen i Patriarkatet och hela det förfarande, Porten härvid iakttagit, kunna i sakernas närvarande belägenhet verka ganska förmanligt. Den afledne Patriarkens utnämning hade för sig gått i ett ögonblick af högsta gäsning, i en oregelbunden, tumultuarisk form; och är att förmoda, att insurgenterne, om de segrat, icke skulle hafva erkänt honom såsom kyrkans lagliga öfverhufvud. Vid den nu varande patriarkens utnämning hafva formaliteter och föreskrifter strängt och i en vidare utsträckning än förr, blifvit iakttagna. Rättmätigheten af hans val kan icke betvillas; och om Porten blifver sitt i senare tid antagna system trogen, skall den nye Patriarken såsom medlare emellan densamma och och dess grekiska undersåtare, kunna göra ganska nyttiga tjänster.

Spanien. Konungen har förvisat de generaler och öfverstar, som uteblifvit från krigsrätten öfver Elio, till Canarierna, Puertorico, Philippinerna o. s. v. Ibland de förvista är den gamle Generalen Grefve Calderon (Calleja), hvilken, såsom man vet, commenderade expeditionen 1820, och i denna egenskap blef upfångad af Riego. Han kommer till Canarierna. -- Den 12 Septem-

ber lät krigsministern kalla alla General-armée-Inspektörer att sammankomma, och fordrade, att 40,000 man skulle ställas inom tvänne månader. Grefve del Abisbal förklarade, att hvad infanteriet beträffade, skulle det vara färdigt inom 40 dagar, om han finge penningar. Ministern anviste honom genast de nödiga fonderna. Till följd af en ny föreställning utaf fiscalen uti gardistprocessen har allt, hvad som däri skedt under general Copons befäl blifvit kullkastadt, och saken skall inför en vanlig krigsrätt snart finna sitt slut. -- Från Toulouse skrifer man under d. 18 September: Det utbreda ryktet, att Baron d'Eroles eröfrat Manresa, har icke bekräftat sig; det tyckes en förväxling med den skedda brandskattningen i den olyckliga staden Massanet därvid hafva legat till grund. Man var i Urgel ganska bestört, att få se General Quesada, och alldeles ensam, ankomma dit; han utspridde, att han var kommen, för att inför regentskapet aflägga sin ed, hvilket han äfven gjorde den 11:te och åter afreste d. 12:te; Trap-pisten och den af general Eguia ditskickade Aliv. Toledo voro äfven borta. -- Under den 20 Sept. heter det från Bayonne: Det bekräftar sig från alla håll, att trosbären är på flykten, och att en stark afdelning af den constitutionella arméen upbryter från Navarra och de baskiske provinserna, för att förfölja factionisterna uti Catalonien, där de och Mina skola taga provinsen emellan tvänne eldar. Den 17 hördes ett starkt skjutande vid Irati; krisen för insurgenterne tyckes vara inne.

Frankrike. För få dagar sedan försäkrades halfofficielt uti de ministeriella bladen, att inga truppmarcher ägde rum till Pyreneerna o. s. v.; men det hindrar icke Ultra-tidningarne i det minsta, att berättla motsatsen, och Drapeau blanc, som gifver de nogaste detaljer om sammandra-gandet af en ganska stark corps af 40,000 man, med alla krigsförnödenheter vid Bayonne, säger: "Tiden är kommen för Frankrike, att räcka verksam hjälp åt den olycklige Bourbon, som regerar i Spanien och behandlas så infamt af sina rebelliska undersåtare."

England. Ett opartiskt blad säger: Konungen har upoffrat sina personliga käuslor i anseende till H:r Canning, hvilken han gerna hade unnat den furstligt lönande posten i Indien, för Lorderne Liverpools och Wellingtons föreställningar.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

Måndagen den 14 October.

(Insändt.)

Till Redaktionen af Tidningen Courieren.

Uti en Nummer af sitt blad, har Tit. nyligen ansett striden om Gustaf III. kunna blifva uplysande, derest den föres ärligt och med facta. Vi dela denna mening och våga därför, till stöd för de erinringar emot de Hemliga Handlingarne Tit. benäget skänkt ett rum i sitt blad, äfven öfverlemna närlagde upsatts. Ingen lärer neka, att G. III i de hemliga Handlingarne och det första anfaller i Argus, undergått en omänsklig behandling. Vi tro därför, att den, som tager en affiden Regents försvar, i hvad han är försämligt anfallen såsom människa, ingalunda förtjenar namn af "servil." Men Historien har äfven sin rätt, och det är till dessa båda rättigheters försvar, nemligen historiens och mensklighetens, som vi våga besvara Argi fältrop, ehuru oändligt liten vi äfven finna vår förmåga, helst emot en motståndare, hvars dialektiska och sophistiska skicklighet vi gärna erkänna. Vid första läsningen af de Heml. Handl. funno vi en så stor olikhet mellan dem och autentiska historiska skrifter, deras strödda delar förråda så uppenbara motsägelser sins emellan, ett så världslost omrörande af facta och data, att vi aldrig kunde föreställa oss, det någon Svensk Förf. skulle åberopa sig deras vitsord, hvilket likväl snart inträffade. Vi hafva därför ansett oss skyldige, att vidare utveckla vårt tvifvelsmål öfver dessa skrifers trovärdighet och Argi ofelbarhet i politiska och litterära åsigter. Genom sitt förakt för alla dem, som ej lysa hans grundsats, och genom de servila och crassa motiver, han tillagnar vår polemik, hvilken vi på vår ära bedyra ej har annat föremål än Sanning och Rätt, har han retat oss till ett och annat, kanske onödigt skämt, hvilket dock Allmänheten och Redaktionen, som vi hoppas, skall förlåta oss.

Ord och Afsked till Argus et Comp. i anledning af försvaret för de hemliga Handlingarne.

Ἐξέσω Κλαζομενίαις ἀσχημονεῖν.
 ELIANUS.

Den allmännare harm och indignation, som

röjdes hos den bättre delen af publiken, vid bekantskapen med den världsösa, libellaktiga och o-authentiska samlingen: Hemliga Handlingar till G. III:s historia, gaf anledning till några påminnelser deremot i detta blad. Vi medgifva gerna den ringa förtjenst, detta företal till vår nu afgifvande kritik, äger i autorligt afseende, men hvarje opartiskt öga skall ej sinna annat, än nit för historiens, sanningens och i allmänhet mensklighetens fordringar. Vi medgifva så mycket som möjligt granskningens rätt; men vi anse den utväg, som blifvit vald att uplysa G. III:s regering, i intet afseende öppen, tillförlitlig och ärlig. Må sanningen tala inför Konungar ifrån det ögonblick de bestiga throneu, intill den stund då klockorna ljuda öfver deras grift, må efterverlden steg för steg granska deras vandel och gerningar; men må det ske med iakttagande af anständighetens och rättvisans fordringar. Att allmänhetens motvilja för dessa särande skrifter, skulle af ett tidsningsblad taxeras såsom "servilité," har förfallit oss högst oförväntadt. Sanningen bör visa sig osminkad, men ej fräck, ej oanständig.

Äfven närvarande tid är ett kunskaens träd på godt och ondt, och dess frestare torde äfven behöfva sikonälöf, sedan frukten är äten. Om, ifrån vår senaste tryckfrihet, ären fört mycket godt med sig, hafva menskorna deremot blandat mycket ondt deri. Grevesmöhlens period t. e. har uti mängdens sätt att se, känna och döma lemnat de skadligaste intryck. Hittills hafva tidningar och flygskrifter ensamt begagnat sig af Grevesmöhliska öfverflygnings-metoden, med ovet, äreskändande rykten och anonyma angrepp, i stället för en ärlig Rang de bataille med bevis och facta; men nu synes denna taktik äfven vilja göra sig gällande inom Vetenskapens och den lugna forskningens område. Hvad man fordrar af en häfdateknare, och forskaren framför honom, är grundligheten i undersökningen, påtaglighet i bevisen, ärlighet i viljan, anständighet i framställningen och vördnad för sederna och sin Öfverhet, vare sig lefvande eller begrafven. Alla dessa förbindelser lägga intet hinder för den djupaste forskning, den strängaste ransakning. Vi ämna underkasta det, af Thorild upmanade, Höga Allmännas dom,

huravida Utgifvaren af de Hemliga Handlingarne fullgjort dessa skyldigheter emot vetenskapen och sitt fädernesland. Det är således egentligen på historiens och dess vägar vi förklara oss emot dessa handlingar och hvad med dem har gemenskap, och de låga tydingar Argus d. a. vill gifva åt denna polemik, äro skrämnskott, skutna i luften.

Allt hvad vi hädanefter kunna hafva att säga Utg., ligger, såsom en vederläggning in nuce inbegripet uti anmärkningarne här nedanför. Men sjelfva Regal-bladet Argus har bevärdigat oss med en publicistisk sidoblick, och vi kunna ej på hederligt sätt undvika, att uptaga den kastade stridshandsken. Naturligtvis måste detta qui pro quo interessera oss, hvilka i den stora lefnads-comedien alltid varit mera roade af den sinrike Jesper Oldfux, som hvar dag ombytte handverk och karakter, än af den leda pajazzo, som alla aftnar visar sig, som samma slemma snyltgäst. -- Genom ett slitigt bruk af den nya tidens fältrop: frihet! uplysning! despotism! servilité! bureaucratie! &c, har ifrågavarande Regal-blad verkligen inkräktat det rum i allmänna opinionen, som sjelfva Grevesmöhlen, nemligen i början, affekterade. Denna soi-disant, frihetshjelte traktade äfven i sanning efter ingen mindre plats, än den af hela folkets ombud. Derföre kan man ej beskylla Argus, såvida nemligen med denna post hos oss ej följer något Bisellium såsom de Gamle hade, eller en hederstol för 2 personer. Men genom friskt ombytte af motståndare (hvertill äfven Lycurgus råder kämpar, för att ägga modet,) genom en jemn väderverxling af idéer, som är nödig för att ej kvävas af de gamla, genom en behaglig salta i stilen och en flyktighet öfver ämnena, som kläder alla fruntimmer, följaktligen äfven Fru Politica; genom allt detta, säga vi, har denna publicistiska gymnosophist velat inkräkta et välde öfver sinne- na, som tycks göra hans hvardagstal till närvarande tids hela Dictionnaire-encyclopédique. Det är således intet litet smickrande för oss, att få träda inom skrankorna med Argus -- o -- bane.

Denna Riddare, som äfven ibland tar väderqvarnar för jättar, synes oss, i sin strid med Gustaf III:s Skugga, verkligen äga någon likhet med Riddar S:t Göran i Storkyrkan, der han sitter och hagger i luften. --

Men till vinnande af en numerera urmodig ordning vilja vi, för ro skull, rubricera hufvudpunkterna af vårt ämne på följande sätt:

1:o Äro Handlingarne af historisk halt och trovärdighet?

2:o Tillhör en strid emot G. III närvarande tids fordringar?

Den första af våra frågor tro vi vara besvarad genom vårt nedan tillfännande index expurgandum, och företaga således genast den andra.

Ingen tid har haft fullkomligt rätt, men ingen heller fullkomligt orätt, säger Jean Paul. Föga aktningvärd synes oss derföre den Riddare, som, enligt uttrycket, med tappert mod slår sig till segrare på den fallna hjeltens lekamen. Och hvilken större bragd gör väl en publicist, som nu slåss med G. III? Hvarför blåser Argus i de publicistiska klangårens basuner, så att murarna omkring Riddarhuset månde ramla omkull? Det Adertonde Århundradet ligger i sin graf; med alla sina synder. Franska revolutionen var den operatio caesarea, hvarigenom det gamla tidehvarvet måste dö, för att kunna skänka lif åt det nya. Ingen vålnad går verkligen igen, icke en gång tidens, och ingen fruktar nu mer för 1780-talets politik, än Fransmännen fruktade för S:t Ignatius, då han 250 år efter sin död utnämndes, att emottaga fältmarskalks-stafven öfver Spanska trupperna. Men Argi publicistiska förskräckelse går till och med så långt, att han stöter i sina krigsludrar emot en skrift, som trycktes före Luthers reformation *). Sannerligen, om han finner den gamla Veteraren, Hr. Schoerbing, likna en Brandvakt, som försöfvit sig, så finna vi deremot honom sjelf, likna en, som går och ropar midt på dagen.

Men att t. e. vilja afskräcka från något slags våld genom berättelsen, att det förr låtit utöfva sig, det finna vi ungefärligen lika väl uträknat, som om Melanchton och Luther hade velat skrämna Påfven, med att peka på Hussens bål.

Med en verkligen förvånande skamlöshet, om det ej vore af Argus, företager sophisten sig, att lexa up hela nationen, anklagande den för servila tänkesätt(?), hvarföre han, Argus, anser sin mellankomst såsom alldeles nödvändig till frihetens bevarande. Oförsvärligt hade sannerligen 1809 års Ständer upfyllt det dem åliggande heliga värf, om de ej skänkt Iosterlandets frihet någon starkare förmur, än ett svagt tidningsblad. Vi misskänna ej den stora nytta, ett sådant kan göra; men vi anse tryckfriheten i allmänhet, bestämda Riksdagar, Stats-Rådens ansvarighet och framför allt tidehvarfets anda, som äger millioner både hemliga och uppenbara talare för sig, vara så pålitliga skyddsmurar för den Svenska friheten, att Argus till och med alldeles kunde umbäras,

*) *Il principe di Macchiavelli.*

Sedan vi sålunda i korthet skärskådat grunden och sättet af Argi försvar, komma vi till sjelfva de handlingar, han försvarat. Han yttrar sin förundran, att den "på inträdestal och äreminnen upstufvade Panegyriken i Courieren ej mäktat vederlägga ett enda af de facta, handlingarne innehålla." Denna förundran skall snart blifva stillad, och läsaren lära känna, med hvilken pålitlighet och sanningskärlek vår Författare går sin efterverld tillhanda.

(Forts. e. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Den 5 September anträdde Lord Strangford sin redan länge beslutna resa till Wien. För längre än två månader tillbaka hade han underrättat Portens ministrar, att han af sitt hof erhållit tillåtelse, att vid den instundande congressen begifva sig till Wien, och straxt efter den långa och viktiga konferensen d. 27 Julii skulle han hafva lemnat Constantinopel, om icke hans önskan, att förut uppfylla åtskilliga till honom senare ingångna uppdrag, hållit honom kvar. De underrättelser, han erhöi i sista dagarne af Augusti, bestämde honom, att icke längre uppskjuta sin resa. Han anhöll, att Porten dessförinnan ville bevilja honom ännu en conference; och ånsköut detta så nära den instundande Bairamfesten var förknadt med någon svårighet, så utsattes icke desto mindre den 27 Augusti, dagen före högtiden, till en conference hos Reis Ellendi; en artighet, som Lord Strangford borde upptaga såsom ett bevis på särskild personlig aktning. Helt kort före sin afresa emottog han underrättelsen om Lord Londonderrys död. Han har gifvit Portens ministrar den försäkran, att hans frånvaro icke skall blifva långvarig. Han hoppades kunna vara i Wien emelld. 20 och 24 September. — Lord Strangfords sista konferencer med turkiska ministrären voro högst märkvärdiga, och de af honom däröfver författade utförliga berättelser skola en gång gifva delärorikaste uplysningar öfver våra dagars händelser, turkiska rikets närvarande belägenhet, dess förhållande till de europeiska makterna och öfver en mängd ämnen, om hvilka man i andra länder synes hysa de mest förvända begrepp. — Sedan åtta dagar hafva Grekerne i Constantinopel fröjdadt sig öfver rykten om segrar, men de turkiske ministrarne anse Moreas underkufvande såsom fullkomligen afgjordt,

och sådaga lägga denna öfvertygelse icke allenast igenom deras yttranden, utan äfven igenom de af dem tagna åtgärder. De räkna härvid icke litet på framgången af Chorschid Paschas med stor klohet följda skonsamhets-system. Dageligen tillsändas honom befallningar, som gå därpå ut, att han icke skall spara någon möda eller upoffring, om han i godo kan förebygga vidare blodsutgjutelse. Äfven låta ministrarne intet tillfälle gå förbi, att för de utländske ministrarne framställa detta såsom yttersta målet för deras hemödanden och Sultans önsknningar. Den 30 Augusti afgick en betydlig artilleritrain med stora ammunitionsförråd till Erzerum. Perserne hafva i denna trakt nyligen vunnit betydande fördelar öfver turkiska trupperne under Dschelaladdin-Pascha. Orsaken därtill var Selim-Paschas anfall, denne kurdiske rebell, hvilken Porten beviljat förlåtelse mot det vilkor att han med 15000 man skulle förena sig med dess armée, men som i det stället gick öfver till Perserne, Aleppo, en af Osmaniska rikets skönaste städer, har blifvit hemsökt af en jordbäfning, som liknar nära dem, som under loppet af förra århundradet förödde Lisabon och Calabrien. Den första och häftigaste skakningen skedde d. 13 Aug. kl. 10 om aftonen och begrafde genast flera tusende af denna stadens invånare under gruset af dess sköna utaf sten byggda hus, af hvilka många förtjente namn af palats. På denna skakning följde flera andra, och ännu d. 16 försporde man några, stundom ganska häftiga stötar. Två tredjedelar af husen i denna folkrika stad ligga i gruset och jemte dem otaliga kostbarheter och varor af alla slag från Persien och det aflägna Hindostan. Enligt de första, kanske genom förskräckelsen öfver denna händelse öfverdrifna, upgifter, belöper sig de omkomne antal till 25 å 30,000. Ibland dessa befinner sig beklagligen äfven en af de förträffligaste män i denna stad, Österrikiska general-consuln, Riddaren Esdras de Picotto, Tatarer från Damascus, sågo hela Aleppos folk-mängd hafva slagit läger i trakten däromkring; enligt deras utsago hafva flera städer och orter uti Aleppos och Tripolis Paschaliker blifvit ödelagda genom denna jordbäfning, med hvilken tyckes stå i förbindelse hvad en Fransysk sjökaptain berättat om tvänne klippor, som vid samma tid hastigt skola hafva höjt sig upp ur hafvet i grannskapet af Cypern, som ligger nästan under samma bredd med Aleppo. Från Semlin skrifer man under d. 15 September: Bref af d. 29 Augusti hafva från Seres ankommit till Belgrad af gynnande innehåll för Grekerne. Men de senaste breffven från Con-

stantinopol säga motsatsen; hvilket likväl icke förskräcker våra Greker, emedan de äro af den mening, att man icke vågar berätta något gynnande därifrån. Andre däremot äro af den tanke, att Porten snarare skall säga sanningen, än man tyckes tro i Europa. — Bref från Augsburg af d. 27 Sept. säga, att, enligt underrättelser från Zante Generalen Grefve Norrmann med några få Tyskar ankommit dit från Morea, och att man höll Grekernes sak för förlorad.

Spanien. Zaldivar har åter brutit fram i trakten vid Xeres och har d. 3 Sept. slagit en liten kavalleriadelning, tillfångatagit dess befälhafvare och fyra gemene, och på stället låtit skjuta dessa olycklige till vedergällning för de med munkarne i Ronda företagna afsträttningar. En stark kavallerikolonn har nu ryckt ut emot honom ifrån Xeres, men han lärer väl redan åter hafva dragit sig till sina bergsklyftor. I desse dagar har ett litet band, anfördt af en präst från Toledo, låtit gifva sig rationer i Villaviciosa och några byar i provinsen Madrid, därigenom att de inbillade Alcalden (som därför blifvit afsatt) att de endast utgjorde avantgardet till en talrik corps. — Det är säkert, att en affär föreföll d. 16 September emellan General Espinosa och de vid Irati kvarblefne royalisterne. De närmare omständigheterna känner man icke, förutan det, att, enligt Royalisternes eget medgifvande, de måst draga sig tillbaka till skogen med förlust af 100 man döde och sårade. De måst motsägende rykten, heter det från Bayonne under d. 21 Sept. kringlöpa rörande en vid Braga (förmodligen Fraga) nära Mequinenza emellan general Mina å ena, och Quesada, Trappisten o. s. v. å andra, förefallen träffning, däri begge delarnas anhängare tillskrifva sina anhängare den måst lysande seger. Sedan längre tid, säges det uti en tidning, hör man uprepas, att Konungen af Spanien icke frivilligt antagit den författning, under hvilken monarkien nu mera står, och nu befinner sig i ett tillstånd af fångenskap, sedan han, afsäggande sig den absoluta makten, förvärfvat en långt fastare och varnigtigare. Talrika handlingar halva ådagalagt falskheten af sådana påståenden; men samma smådelser förnyas dagligen, och menniskor, hvilka äro lika mycket thronens som fäderneslandets fiender, hafva i Spanien höjt borgarekrigets fana, under föregifvande att vilja befria en furste, som icke erkänner deras brottsliga hemödanden. Den proclamation, som Ferdinand VII. under d. 16 September utfärdat till spanska nationen, är ett svar, mot hvilket ingen ting är att invända, så väl till

det sig så kallande regentskapet i Urgel, som till de tidningar uti andra länder, hvilka uphäft sig till en hjälpmakt för de band, som gått i fält emot konungens anseende och emot de lagar, hvilka skydda medborgarnes lugn, säkerhet och egendom. — Konungen har befallt, att General-Lieutenant d'Eroles, och Brigadieren D. Felipe Fleyres, sedan de öfvergifvit sina fanor och förklarar sig såsom författningens fiender, skola utstrykas ur arméens rullor och afsättas från alla deras embeten och värdigheter. Härunder äro likaledes inbegripne: Mariscal-de-campo, D. Vic. Quesada, som gjort detsamma, och General-Lieutenant D. Carlos O'Donnell, som utan kungligt tillstånd begifvit sig till Frankrike.

Frankrike. Alla svårigheter, som ännu voro att jämna med romerska hofvet rörande concordatet, äro nu häfda. De 24 biskopparne äro utnämnde, och stiftens circumscription är bestämd, såsom Frankrike önskade. Hertigen de Blacas, som slutat denna viktiga underhandling, väntas tillbaka till Paris i December månad.

Columbien. Med bref från Jamaica ända till d. 5 Augusti har man erhållit tidningar från Bogota till och med d. 3 Juli, hvilka meddela Quitos capitulation. General Bolivar väntades i Panama på sin resa till Carthagen och mot Puerto Cabello, och man trodde, att han i Porto-belo skulle begifva sig om bord på ett af de två af Hr. Mendez i London till den columbiska eskaderns förstärkning ankomna skepp. De spanska officerare, som capitulerat i Quito, hade redan ankommit till Chagres och till en del därifrån afgått med ett engelskt fartyg; nästan hela deras manskap hade efter capitulationen i Quito gått öfver till Columbierna. Från Newyork hade Öfverste Todd, såsom utnämnd americansk chargé d'affaires hos columbiska regeringen i Bogota, afsesglat på en corvett tillhörig de Förenade staterna.

Buenos Aires. Ordning och lugn råda nu änteligen så fullkomligt här, att representanthuset för denna provins kunnat öppna sina offentliga sessioner. Inrikes ministern D. Bern. Rivadavia framställde i ett skönt tal provinsens tillstånd och dess förhållanden till Södra Americas öfriga oafhångiga stater, äfvensom till de europeiska.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

Thorsdagen den 17 October.

Ord och Afsked till Argus et Comp., &c.

(Forts. och slut fr. N:o 42.)

Pag. 132, Andra Delen, säges i anledning af 1772 års Regeringsform:

Utom uti Justitie saker ägde de (Rikens Råd) intet att besluta. Detta är en något stark osanning. Till och med i Afhandlingar om Fred, stillstånd och förbund med utländska makter var deras tanka öfver Konungens, ty i 6:te § står: skulle i sådana vigtiga mål Rikens Råd enhälligt öfverensstämma i en mening som stridde emot then Kongl. Maj:ts äger, så låter K. M. förblifva vid Rikens Råds tanka.

Samma sida: "Ej nog, att Regeringsformen tillade Konungen fri disposition öfver Rikets medel &c." — §. 55. föreskrifver likväl, att Banken skulle förblifva under Rikens Ständers värd, och §. 45 förbjuder Kon. "att pålägga undersåtarna några krigshjelp, nya gårdar, utskrifningar och andra afgifter, utan Rikens Ständers vetskap, fria vilja och samtycke."

Pag. 141. "Den år 1785 för Stockholms Stad inrättade Policekammaren, hade sedan 1780 liknat en inquisition." Saken är, att Polisen år 1776 erhöi sin nya organisation, enl. K. Förordn. d. 3 Febr., och att G. III. var den, som afskaffade pinliga förhör i Sverige.

P. 142. "Riksdagen börjades d. 1 Maji 1786." Han öppnades den 8:de. Vi anmärka detta för att få tillägga, att nästan hvartannat datum i dessa anteckningar är orätt.

P. 148. "Tvänne Ryska fregatter röfvades och ett sjöstag mellan begge flottorna föreföll, innan orsakerna till fiendtligheterna på någondera sidan utlördades." — Det första sjöstaget var det vid Hogland d. 17 Julii. Ryska krigsförklaringen, som är sednare, än den Svenska, var dat. d. 11 Julii, eller 20 Junii g. st., från Lustslottet Tzarekøye-Selo *).

P. 187. "Ett skepp förlorade (vid Hogland)

och ett fiendtligt togs igen; och vår flotta förföljdes af den Ryska." För att en gång för alla bevisa, huru våra segrar här målas, vilja vi jemnföra denna uppgift med autentiska skrifter. Vår flotta bestod af 15 Linieskepp och 5 fregatter, den Ryska af 18 Linieskepp och 9 fregatter. Vi togo 1 Linieskepp och 13 mindre fartyg **). Om Rysarnes Te Deum, hvaruti vår Förf. instämmer, säger en utländsk författare: Detta mästerstykke gör Ryssarne verkelig heder. Hvad kan vara ädelmodigare, än att få stryk, låta taga bort skepp för sig, och ändå tacka Himmelen ***). Ganska consequent tillägger nu vår Förf. "ingenting, utan Ryska Kejsarinnans välbehag kunde hindra Finska och Svenska skärgårdarnes förhärjande, ja en Rysk eskader hade utan motsånd kunnat öfverfalla Stockholm, för hvilket man alla ögonblick var i fruktan och det var en synnerlig lycka, att ej så skedde."

P. 154. Göras alla 3 Ofrälse Stånden till mutkolivar. Att säga sådant, bevisar väl egentligen ingenting, men det är åtminstone oanständigt i Historiska Handlingar.

P. 156. "Bondeståndets Secreterare hotade bönderne flere gånger med arrest, om de ej höllo med Konungen &c. Förf. talar på flera ställen om det våld, som utöfvades i Bondeståndet, särdeles vid 1789 års Riksdag och Säkerhets Actens antagande. Vi läsa deremot i Riksdagsprotokollerna, som i alla tider lära komma att äga historiskt vittnesbörd och dem Argus jemväl lofsivt rådfråga, följande rätt frimodiga och vackra upmärksaming af Bondeståndets Secreterare, innan Ståndet gick up på Rikssalen:

"I anseende härtill förmodade Secreteraren, att någon fråga härom (om oinskränkt envælde) nu icke eller uppstår, men derest proposition någonsin kunde derom väckas, ansåg han det vara likmätigt hans Ed och Embetes pligt, att upmana Ståndets ledamöter uti gemen och hvar och en i synnerhet, att som de äro frie Svenske män, hvilke, like deras förfäder, i alla tider haft afsky för det oinskränkta enväldet, hvilket aldrig bör eller

) *Aquila II* 112. Posselt 291.*) *Werklin, Hyperboreischen Briefen*, III. 44. Posselt 295.*) *Histoire de Gustave III, par Chev. d'Aquila II*, 103. Jemf. Posselt.

kan trugas på Svenska skuldror, så borde Ståndets Ledamöter, en för alla och alla för en, med lif och blod försvara vår sälla frihet och regerings-sätt." — (Se Bonde-Ståndets Protocolier för 1789, p. 61.)

P. 181. "Enligt 1772 års Regeringsform kunde Konungen icke utan Rådets hörande transportera arméen till Finland." Konungen ägde rätt, att samla trupper i hvad del af sitt rike han behagade.

P. 189 och fl. berättas Konungen själf vara tillställare af Anjala-förbundet. När man blott läser Förbundets förenings-act, som går ut på Ståndernas sammankallande, bibehållande af alla deras rättigheter, yrkande på fred och att arméen inom Årets slut skulle vara återställd å sina vanliga ställen, så finner man motsägelsen deraf, att Konungen, som säges önska krig (för att få större makt och denna åter för att besätta Nationen) kunde ha varit tillställare af en så totalt motagerande handling. Icke desmindre fortisar Förf. (p. 197.) Sedan Kon., som i sin själ var öfvertygad derom, att inga verkliga brott existerade, tillräckligen förvillat den okunniga allmänheten, som på minsta sätt ej kände förloppet, men imedlertid vunnit sin afsigt och låtit dömma dessa till döden, blefvo en del pensionerade för sitt lidande, andre af personelt hat landsförviste på bekäglig tid, samt vissa för syns skull, förviste till sina egendomar; men till pöbelns satisfaction måste Öfverste Håsteko sträcka sin hals under bilan."

P. 196. "Protokollerna blefvo med skyndsambhet tryckta, på det allmänhetens hitterhet måtte till sin bestående tid komma uti fullkomlig jämsning." Tryckningsåren 1789-91 på dessa Protokollers titelblad, tyckas bevisa, att med tryckningen utdragits 3 år.

P. 198. "Frietzky, en ärlig, välmenande, ärlig och uti affärerna väl kunnig man behöfde, för att söndra ett visst Stånds ledamöter 7000 R. d. Frietzky blef ganska hederslyd, när ingen utväg fanns till en så lumpen summa." Man måste bekänna, att detta karaktersdrag af den "ärliga" Frietzky just ej var hedrande.

P. 199. angifver Förf. Grefve Fersen "att hafva spelt under ett täcke med Kon. vid 1789 års Riksdag, för att åstadkomma schismer mellan Stånden." Den som mins haas memorialer på Riddarhuset och hans arrestering i anledning deraf, torde vara af annan tanke.

P. 204. "Efter ankomsten till Rikssalen höll Kon. ett kortt Tal och lemnade sedan ordet åt Hertig Carl, hvilken, efter en kompliment för arméen, föreslog en Förenings och Säker-

hets-Act." Hertig Carls tal innehåller alldeles intet Förslag, men slutar deremot med denna önskan, att "detta tidskifte må lända till befastande ej mindre af vår lagliga frihet, än af den uryggliga Regeringsform, hvars helgd vi alle så dyrt besvurit och den vi förbundet oss, att ovillkorligen till det yttersta med lif och blod försvara."

P. 194. "När man kombinerar Konungens anstalter med de desseiner han ärnade utföra, så blifva anledningarne tillräckligt starka att tro detta Danska infall varit hans egen tillställning och en följd af Prins Carls (af Hessen) vänskap för hans person." I allmänhet är det ett besynerligt prof af vänskap, att anfälla en med krig. Men denna vänskap blir ännu mera misstänkt, när man uti Prinsens tryckta memoirer ser, huru illa han där tilltygar G. III. På ett annat ställe i dessa handlingar står äfven, att Kon. hade Preussiska och Engelska Ministrarne att tacka för sin frälsning vid det Danska infallet; men man vet, att en och annan motsägelse i Historiska Handlingar intet har att betyda.

P. 68. "Kon. tog (1772) allt hvad han vågade, som bevises deraf att han gern inskränkt Tryckfriheten, om han det vågat." Ännu två år senare utvidgade Kon. den, hvilket Rådet lär ardstyrkt; och vi äga ännu det herrliga Tal, hvarmed han tog Tryckfrihetens försvar. Att sådant ej skeude af rädsla bevisas deraf, att han sedan åter inskränkte den, när han trodde sig finna dess missbruk.

L. c. "Konungen själf var (Revolutionsdagen 1772) ej vid godt humör, när han fick veta, att Uplänningarne voro vid Järfva." En hos oss utkommen skrift berättar, att de fleste af detta Regimentes Officärer blott anhöllo, att i Konungens hand få nedlägga den nya Trohets-eden, hvilket äfven skedde *).

P. 70. säger Förf. at man saknar tillämpningen imellan 2:ne nyss tryckta afhandlingar, "förmodligen emedan den kunnat kosta Författarens hufvud." Vi jemnföra denna upgift med den historiska uplysning, att då man en gång visade Kon. ett pasquill emot honom, som funnits upslagit på skampålen, sade han, efter att hafva läst det: det är visst ingen Svensk, som skrifvit detta, och förhjud derjemte alla efterspaningar och straff för nämnde skrift. **)

*) Historiska Anteckningar om de Aristokratiska Skräpningarna i Sverige p. 68. Jämf. Sheridan, Posselt o. fl.

**) Historiska Anteckningar p. 136. Jemf. Aguila.

Ett annat drag af hans mildhet vid anfall mot honom är, att då man en gång lemnade honom ett satiriskt poem, högst bitande mot honom sjelf; och derjemte nämnde Författaren, skickade Kon. efter denne och sade: jag ser, att ni har mycken qvickhet men formödeligen litet bröd, och gaf Förl. derefter en syssla *). D. lika drag bevisa just ej, att något hafvud stod i fara för G. Ills vrede, om det ej var tomt. Dagbladet den Välsignade Tryckfriheten blef, churu åtskilliga numror belades med böter, aldrig indraget, oaktadt det gauska strängt både häcklade och vidkylliserade Konungens förelag, och äfven de förbadna numrorna lönas i de flesta samlingar, som bevisar, att förföljelsen mot dem ej var stor.

*) *Posselt*, p. 216.

(Forts. e. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Enligt bref från Trieste af d. 19 September, har kapiteinen på ett fartyg under Jonisk flagga, hvilket där samma dag inlupit, och d. 28 Augusti lemnat Katagolo (en mil från Patra) uti Lazarettet afgifvit följande underrättelser till protocollet: "Turkarne, hvilkas antal skattas till 20,000 man, hafva, under anförande af tre Paschar, ibland hvilka Dram-Ali och Mehmet Ali, från olika sidor inträngt i Morea, men till större delen blifvit nedergjorde. Dram-Ali är fången, och Mehmed-Ali dödad. Uti de åtskilliga träffningarne ända till Augusti månads slut, då Grekerne åter stodo vid Korinth, hafva desse i förhållande endast lidit en ringa förlust; likväl är för dem att beklaga, att uti en af de sista drabbningarne en Årkebiskopp (sannolikt Germanos, Primas i Morea) omkommit. Turkiska flottan ligger overksam i viken vid Patra, men pesten härjar rysligt om bord på deras skepp, så att dagligen 50 till 60 lik kastas öfver bord. I hennes åsyn kryssar Grekiska flottan, och bereder sig till ett nytt angrepp, som förmodligen kommer att försökas genom brännare." Så vida sträcker sig kapiteinens utsaga, som man kan hålla för det nyaste från Morea. — Andra underrättelser öfver Corfu berätta, att Psarioterna med hustru och barn lemnat Psara och landat vid Moreas södra kust. De tyckas hafva fattat detta beslut af fruktan för turkiska flottan, emedan deras ö erbjuder för små

försvarsmedel emot ett allvarsamt anfall. — Från Corfu heter det under d. 30 Augusti. — Underrättelser från Morea innehålla, att den fruktansvärde Dram Ali jemte sju Beier och de Grekiska förrädarne blifvit gjorda till fångar och genast afförde till Hydra. Napoli di Romania är nu helt och hållet i Grekernas händer, och Koron och Modon skola hafva fullbordat de förra kapitulationerna. Antalet af de i Morea inträngde turkarne var 28000 man, af hvilka endast få återkommit. I Hydra fördes de fångne turkarne genom alla gator. Den Grekiska flottan är i åsyn af den Turkiska, som ligger vid Patra. — Bref från Semlin af den 16 Sept. säga: Chorschid-Paschas expedition har alldeles misslyckats. Han sjelf ligger sjuk i Larissa, och uppfordrar alla Turkar, att gripa till vapen. Från Morca hafva inga Turkar återkommit. — Från sjelfva Constantinopel skriver man under d. 6 Sept: "Det berättas från åtskilliga håll, att turkarne lidit ett nederlag i Morea; men man vet intet närmare därom. — Tidningen *Le Spectateur* i Smyrna berättar åter om enkla mordexcesser, som druckna Turkar där nyligen föröfvat emot åtskilliga trosförvandter. Nyligen har, enligt samma blod, grekiska fartyg med latinska segel utfört en landstigning emellan udden Karaburun och Klazomené, helt nära vid Smyrna, och eröbrat tvänne stora shifliks (landtogs) all deras boskap och husgeråd. Vid afseglandet från golfen efter denna djerv garning stötte de på två Algeriska transportfartyg, som inkommo och lämnade dem träffning på sådant sätt, att desse med förlust af flera döde och skrade anlände i hamnen. — Med ett engelskt fartyg hafva underrättelser från Constantinopel till d. 7 Sept. ankommit till Odessa. Porten och dess ministrar betrakta grekiska saken såsom afgjord. Uti den långa conference, som Lord Strangford före sin afresa till Wien hade med Reis Effendi, fortfor denne senare i sitt gamla språk, och förklarade, på Londons fordran att Porten skulle uppfylla tractaterna, att Ryssland borde först göra detta och återgifva de i Asien ännu besatta lästningar. Röraude afsändandet af en Commissarie, förklarade han å nyo, att Porten icke skulle afsända någon. Ryssland borde genom en ny ministers utnämmande desavouera Grefve Strogonowa uppförande. Detta tyckes således vara Portens slutförklaring, och Lord Strangford afreste till Congressen med protocollet öfver denna conference.

Spanien. Sista posten från Frankrike blef anhållen vid Madridalejo. Rössarne bundo den olycklige postföraren, drogo vagnen från vägen och

bemäktigade sig brefven; därpå rådslogo de, hvad de skulle företaga med postiljonen. Men under detta kommer diligencen farande; äfven den drogs åt sidan; passagerarne plundrades, bägge wagnarna uppbrändes och de resande kunde vidare gå till fots. Som inga rebelleorpsor befina sig i närheten, så uppväcka dessa förnyade händelser, hvilka tyckes hafva sin grund uti politiska ålsigter, så mycket mera uppmärksamhet. Tidningen Telegrafo berättar, att portugisiska regeringen afskickat 8000 man under general Luis do Rego, för att hjälpa försvara spanska ojämsständigheten vid Pyreneerna; men egentligen väl, för att vara galiciska regeringen behjelpig till factionisternas underkufvande. — Enligt tidningen Echo du midi som utgifves i Toulouse har general d'Eroles d. 18 September vid Benavarre i Aragonien totalt slagit constitutionella arméen under general Mina, irantagit den allt artilleri, tross, 300 fångar, två generaler, af hvilka Tabuena är den ene; resten förföljes från alla håll, o. s. v. Sedan samma blad först meddelat underrättelsen härom efter privata bref, gifva det nu general d'Eroles officiella berättelse som regeringen i Urgel låtit trycka. Sedan den regalistiska arméen i början varit tvungen att draga sig tillbaka, hade den hastigt vändt om och med hjälp af nya trupper vunnit denna fullständiga seger. Fyra timmars väg voro vägarne betäckte med döda, o. s. v. — Härmed instämma icke andra Journalers underrättelser till och med d. 25 Sept. från samma ort. Desse säga, att, enligt underrättelser från Urgel hade Quesada och Trappisten d. 16 September afgått till Tremp, där de lämnat större delen af sina trupper; Quesada hade fått sig updragit befälet öfver vänstra flygeln af troshären i Catalonien; som bestod af 8000 man förutan Guerillas. Mina organiserade sin här i Lerida; och det heter, att han ville upbryta d. 17; äfven skulle redan d. 16:de 2400 man fotfolk och 400 kavallerister satt sig i rörelse såsom hans avantgarde, för att åga emot Urgel, 3000 man constitutionella väntades i Tortosa och 4 eller 5000 sjövägen i Barcelona, Tarragona och Mataro. Däremot säger ett bref från Saragossa. Mina väntar ännu förstärkning, emedan hans 10 eller 12000 man icke voro tillräckliga till anfall. — Besières, som man sagt vara död, skall hafva rymt från troshären med 200,000 fcs. (Detta bekräftar sjelfva Echo, med den tilläggning, att regeringen i Urgel satt ett pris på denne ärelöse bofs hufvud).

Frankrike. Den Kongl. Förordningen, angående införandet af specialitet af den credit, som

i Budgetten blifvit utsatt för de åtekilliga ministrierna, tillfredsställer önskingarne hos många medlemmar utaf de deputerades kammare, som redan sedan flera år äskat densamma, och högt yttrat sig därafver att budgetten blifvit dissenterad. Denna samma förbättring i finanssystemet är man skyldig den intogsfulla Villier, som insåg och genomdref förändringen. Detta gör regeringen så mycket större ära, som hon gjort det af di vilja och icke väntade till dess hon därtill upfordrades af kammaren. — Den emot fyra oppositions journalister af Assiserätten fälda dom, hvarigenom det tillika på längre eller kortare tid förbids dem, att i deras blad invröka rättegångsmål, har förorsakat ganska vigtiga debatter, som göra en tyding af sista tryckfrihetslagen nödvändig. Det uppstår denna fråga: "om en domstol, hvilken enligt denna tryckfrihetslag den rättighet obestridd tillkommer, att förbjuda ett eller annat blad, som oredligt berättat domstolens debatter eller af elak vilja väntställt detsamma, att optaga dessa debatter, äfven är berättigad, att utsträcka detta förbud till andra domstolar." — Många påstå detta, emedan lagens uttryck är allmänt och öfver hufvud talar des debats judiciaires men icke "de ses débats"; men andre söka att bevisa motsatsen, medan ingen domstol kan utöfva någon jurisdiction öfver en annan, icke directe under densamma stände, ännu mindre öfver en, som står på lika linie med honom eller till och med uti domare hierarkien står öfver honom, och utom dess ingalunda är berättigad, att blanda sig uti det, som föregår vid andra domstolar. En annan fråga, som likaledes debatteras vid detta tillfälle, är: om, före användandet af det tryckfrihetslagens stadgande, som förklarar en domstol öfvannämnde rättighet att förbjuda upptagandet af domstols debatter, de anklagade journalisterne icke, om de så begära, skola erhålla tillstånd att leda i bevis, att deras framställning af debatterna är den rätta, och att man anställt en ogrundad beskyllning emot dem." Öfver den senare frågan skall cassations-tribunalet afgöra. — De liberala hafva i Paris och departementerna Nedra-Seine och Eure öpnat en subscription, för att medelst inköpet af en jordegendom återgifva Hr. Dupont sin valbarhet till kammaren som han förlorat igenom indragandet af hans plats såsom president uti appellations-tribunalet i Rouen. Subscriptionen, som steg till 120,000 fcs, var fulltecknad i ett ögonblick.

STOCKHOLM,
Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

Måndagen den 21 October.

Ord och Afsked till Argus et Comp., &c.

(Slut fr. N:o 43.)

P. 149. Ingen af Generalerna råddes, utan utgövos ordres, förmodligen under Konungens diktande, än af Löspager, än af andra unga favoriter. — Detta är ett ovärdigt yttrande, då bland de befallande i alla grader finnas namn sådana som Meijerfelt, v. Platen, Siegenoth, Ehrensvärd, Stedingk, Puke, Toll, Wachtmester, Vrege-sack, Nordensköld, Wrangel o. fl.

Men vi tröfva, att längre förv vår kritiska slagruta öfver dessa Pontiska träsk i Historien. Då inmedertid det lagens rum, som Argus åberopat, rörande lögnaktiga upgifter och vrängda framställningar till Allmänhetens förvillande, tyckes kunna äga full tillämpning vid Historiska Handlingar, sådana som dessa, så får Argus ursägta, att vi, med stöd af lagen och logiken, återtaga det gamla namn vi adopterat för dessa skrifter, och nu och framgent kalla dem pasquiller. Af de factiska drag, vi framställit, torde läsaren vara i tillfälle att bedömma författarens påfällighet i upgifter, säkerhet i slutkonst, opartiskhet i åsigt af sakerna, ärlighet i uppsåt, anständighet i framställningen och med ett ord alla de egenskaper man är van, att fördrå af en historisk scribent och forskare.

Vi anmärka sluteligen såsom ett drag af Argi grundliga opartiskhet, att han, i anledning af det skydd G. III gaf vetenskaper och konster, äfven funnit sig befogad, i allmänhet nedsätta denna vackra egenskap hos Regenter. Af en konstidomare, som bestämdt yttrat (Se. Afh. om Sv. Litteraturens närvarande tillstånd) att en Litteratörs skyldighet är, att söka till att roa sina läsare, emedan Svensken framför allt är en "glad Nation" (hvarigenom han, par paren these sagdt, nedsätter det odödliga Snillet till samma värdighet med den, som spelar ur Taskau) borde det likväl måhända ej vara alldeles oförväntadt, att finna Medicerns förtjenst om Uplysning, Vetenskap och Konst uppskattad till samma värde med lifvingen att

hafva grannare drängar än de vanliga *). Men vi behöfva ej vederlägga denna sats, ty bildningens Genius hämnar sig tillräckligt sjelf på dem, som hysa slika grundbegrepp.

Ett annat tidningsblad har nyligen lämnat oss en gaoska aktningssvärd karakteristisk af G. III. Ehuru hans historiska tid ännu ej tycks vara kommen, då både personer och verkningar af hans regering ännu lefva och fortvara, tycks vi ej, att instämna i det hufvudsakligaste af Författarens yttranden. Stor, snillrik och älskvärd, delade han sitt tidshvarfs fel och misstag; men densamma efterverlden, som dömmar hvar och en i sin tid, skall möjligen i honom finna en ny Augustus. Inmedertid har det historiska förfalskningsgods, man velat införnilla, och det plumpa sätt, hvarpå Argus upträdde som efterverldens organ, aftvungit oss denna lilla antikritik, och vi bedja Allmänheten om ursäkt för dess ofullkomlighet och kanske onödiga vidlyftighet.

Förlåt oss äfven Du, O Skugga af en Stor Konung! att vi trots oss behöfva taga Ditt försvar emot dem, som du visserligen sjelf, om Du lefvat, föraktat eller förlåtit; *εξέσω Κλαρομενικῆς ἀσχημενῆς.*

Red. har ej velat neka detta stycke en plats, emedan det förre, som infördes N:o 39, ådragit förf. (som uppgifver sig vara den samme i båda) skarpa motsägelser, och han således borde få tillfälle att försvara sig. Inmedertid om man frågar om Vår mening öfver detta försvar, kunna vi ej annat än tillstå, att föga väsendtligt däruti är bevisadt och stilen föga naturlig.

*) Posito, att vi, som lefva på det tredje året efter Argi födelse, äfven kunde, med detta blad i handen, tryggt förakta alla snillen i Ludv. XIV:s och G. III:s hof; vore det ej ändå hårdt, att gå miste om den Classiska Bilderdomen, för hvars bevarande Medicerna gjorde så mycket?

[Fragmenter om kvinnans plats i samhället.]

På många ställen och under många olika skepnader hafva kvinnorne spelat en role i politiken.

Vi vilja icke tala om (diktade eller verkliga) Amazoner, om kvinnorna i Wärends lärad, om Poissarderna i Paris och annat mera, då kvinnorna alldeles trädt ur sin role och omskapat sig till män och hjeltar och sålunda ej blott haft inlytande på, utan sjelfve och sjellständigt styrt och förvarat, stridt och politicerat. Vi tala om kvinnans betydelse i ett samhälle, där männen innehaflva sina rättigheter, och i en tid, då icke ett uplöst samhällsskick framåtstrar missfoster i allt.

Det är märkvärdigt, att Jagarne, som allestädes förklarar kvinnan för omynlig (utan i få fall) och mannen ensam skicklig att förvalta enskilda och allmänna angelägenheter, likväl nästan öfver allt förklarar kvinnan skicklig att beklåda det högsta af alla mänskliga kall, monarksvärdigheten. Härutinnan fram ser den, ofta kanske outredda eller till medvetande ej bragta, men dock i hvarje förstånd inplantade öfvertygelse, att denna högja värdighet ingalunda är ett embete, utan blott representation af statens majestät, att representanten icke är den, som ensam och i detalj styrer, utan att den egentliga verkställande magten måste hafva synliga organer, på hvilkas kunskaper, patriotism och arbetsamhet medborgaren får bygga sin trygghet om person och egendom. Denna öfvertygelse är orsaken, hvarföre man vågat anförtro spiran åt kvinnor samt åt ynglingar, hvilka på långt när icke hunnit de år, att de fått sköta sina egna angelägenheter, om de varit enskilda. Kvinnan och ynglingen kunna ej få förvalta det oöfnyttigaste embete, som utgör yttersta länken i statsstyrelsens kädja; men de kunna utgöra den andra högsta länken i hela statsorganismens kädja. Ty på förra stället skulle ansvarighet hvila på dem; på det sednare kan ingen ansvarighet finnas äfven för den mogna mannen. Hvar och en är där omgifven af ansvariga. — Om ett förväntat begrepp om onvalde ofta sökt motarbete denna lära, har dock en dunkel känsla af dess sanning alltid rådt.

Orsaken, hvarföre England och Ryssland kunna framvisa flera lyckliga kvinnoregeringar, förklaras af en satiricus på det sätt, att, under det karlar sitta på thronen, regera kvinnorna, men under det kvinnor sitta på thronen, regera karlarna. Detta infall är väl kanske ofta falskt; ofta har man dock sett det vara sant; och hvad man kunde nästan taga för afjordt, är att kvinnor icke gärna få inlytelse på styrelsen, när kvinnor sitta på thronen. Kvinnan är också icke skapad för politik. Är hon öm och god, eller med ett ord sann kvinna, så äro hennes vuer icke vidsträckta. Hennes rike är då en ganska trång krets, inom

hvilken det också endast är hon, som förstår herrska. Är hon däremot capabel af vidsträckta planer, af djärvt sträfvan till sitt mål, af den öhöjlighet, som en statsman måste hafva, för att öfverryckt genomdrifva, hvad han anser rätt och nyttigt, äfven om därvid tusentals likar skulle krossas; då är hon en onaturlig kvinna, hos hvilken hennes köns sauna egenskaper saknas. Och då kvinnan öfverträdt kvinlighetens gräns, är hon en turie. Man må säga, hvad man behagar, om namnkunniga, snillrika, manligt hjältemodiga kvinnor; för kvinnor har man ändock svårt att erkänna dem, och till män kunna de aldrig göra sig. Verlden här (så vidt man bestämt vet) sett ett enda exempel af en kvinna, som visat snille i statsvetenskapsens teori; men vi hafva ännu icke sett någon, som practiskt dugat till minister. Härmed är också ett beröm sagdt åt det sköna könet.

(Forts. e. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Öfver Kalamata hafva bref från Hydra af d. 3, Septemb, ankommit till Trieste: dari säges, att tre turkiska fartyg från Scala Nuova blifvit borttagna af Hydriotiska fartyg. Om bord på de förra belunno sig betydande penningesummor, för att upköpa krisna slafvar på Morea och bringa dem till Asien. Ty så snart Turkarne i Natolien erfarit, att en del af turkiska arméen inryckt i Morea, bestöto många af kusternas bebyggare, att genast segla dit, för att göra bite, likasom på Chios. Bland de turkiska kapitenernes papper funnos flere Hattisheriffs (skyddsbrief) finte recommendationsbref till Seraskieren; att han på allt sätt skulle understödja slafhandlarne i deras företagna. Dessa Hattisheriffs äro dels underskrifna af Paschan i Smyrna, dels äfven, hvilket är annärsknogsvärdt, af Kiaya Bey i Constantinopel, och utfärdade i Sultanens namn. Man ser således, hvad som föresfod Moreoerne; och att man icke kan räkna på turkisk mildhet. Porten har Chios i ögat, och skall, med honing på tipparne, likväl på sin tid lämna sitt barbari fritt lopp. Just då den gör de härligaste löften, är den farligast i sina hämdanslag. — Utur bref från Tripolizza af d. 3 Sept., som blifvit öfverförde med ett från Hydra d. 10 Sept. afseglat fartyg under rysk flagga, finner man, att Turkarne vid deras infall i Morea alldeles icke kommit ända till huf-

rudstaden Tripolizza. Alla därom utspridda rykten voro grundlösa. Brevskrivarne berättade endast, att man där varit i stor förskräckelse, men att denna Turkarnes fjerdagiga uttali likt så litet fördelagtigt, som alla de förra, och att Mures åter är fritt. I Konuth allena hålla Turkarne sig ännu, men all communication med Chorschid Pascha i Larissa är dem afskuren, sedan Odyseus står vid Thermopylerna och redan slagit Turkarne tvänne gånger. Dessa äro nu ock i Thessalien åter bragte till defensiven. — Underättelser från Corin försäkra, att pesten angripit sjelfva turkiska amiralskeppet, och att hela Turkiska flottan är i det ömkligaste tillstånd. — Från Kalamata berättar man under d. 6 September, att Dram Ali Pascha i Lamina har blifvit förd slungen till Hydra. Medelpunkten för alla de bedrifter, Grekerna utlösa, har Kolokothron under denna tid varit. Napoli Romania är änteligen i Grekernas våld, och Hydrioter och Spetzioter transportera sina familjer dit, för att försäkra dem emot ett öfverfall. — Posten från Bitolia har till Semlin medfört bref af den 6 September. Det säges där: Chorschid Pascha befinner sig ännu sjuk i Larissa, Från Morea hafva hittills endast sju Turkar återkommit. — Men detta oagtadt hotas Grekerna af ännu större faror. Från Widdin skrives, att Porten, sedan han blifvit säker om yttre fridens bibehållande, beordrat största delen af de vid Donan kantonerade trupperne till Thessalien, EMoldau och Wallachiet blifva blott så mycket truppar kvar, som äro nödiga, för att hålla dessa provinser i tygel och utaga dem. — Osman Pascha har redan d. 23 Augusti aftaget ur Moldau med 500 Jantscharer till Silietria, och Kutachuch Achmet Pascha med 3000 Turkar, till större delen Tlemans, blifvit kvar i Jassi. Denna besättning skall, så snart den nye Fursten Dionysius Stourdza, en sextioårig man, ankommit till Jassi, likaledes afmarschera; men Furst Stourdza förer med sig 3000 Turkar, största delen Belarar och landtvärn från trakten vid Ibrail, hvilka skola förblifva i Moldau; och således är det hela endast att anse såsom en dislocations förändring. Om Ryssland skall blifva liknadt vid detta, såsom permanent förklarade. Furstendömenas besättning af Turkarne, och hvilka följder detta seväre torde hafva i hänseende till pestmittans utbredande till Europas öfriga kontinent, står ännu att afhida. Säsom tillförlitligt kan man för öfrigt antaga, att i samma ögonblick, som Turkarne alkides öfvergåfvo Furstendömena, Hetarierne skulle komma fram ur sina smyggrår. — Från Persien hafva

ganska oroande rykten ingått till Constantinopel. — Bagdad skall vara i Persernes händer. — Annars har posten från Constantinopel till Wien af d. 10 Septemb. icke medfört något viktigt uytt.

Spanien. Cortes ledamöter ankomma sedan flera vreckor till Madrid, och flera af dem hafva redan ibland sig hållit förberedande sammankomster till den förestående urtima sessionen. — Konungen har förordnat, att alla fordnade pager och personer, som varit anställda i de kungliga slotten, skola njuta ett och ett halft års lön, på det hver och en må hafva tid nog, att se sig om efter ett annat lefnadssätt; efter den utsatta tidens förlopp har ingen af dem något mer att vänta af Konungen eller regeringen. — General Milans har från Pineda under d. 15 Septemb. inrapporterat: att han öfverallt de 300 factionister, som lägo vid Pineda; 47 till fångna tagne blifvo förkonade, omkring 20 hade tagit sin tillflykt i kyrkotornet, där de hållas blockerade; alla de öfrige hade blifvit dödade eller dränkte i hafvet. — Den 13 September ryckte Misas med 1500 man in i Castillo, två timmars väg från Figueras, hvars garnison, som endast består af milis, gick emot honom och anfölls vid Vilatenin, då den måste draga sig tillbaka under lättingens hättier, där den formerade sig under commandanten och med artilleriets tillhjälp afslög factionisterna. Provinzen Guipuzcoa är rensad från factionisterna, och Zavala tyckes hafva dragit sig till Aragonien, sedan han blef slagen vid Mondragon. — Bostadalen är äfven änteligen fri från de banditer, som förhärjade den. — General Riego ankom d. 13 till Granada, där han blef emottagen med de största hedersbevisningar. — Regeringen har satt ett pris af 20,000 Realer på Zaldivars hufvud.

Frankrike. Vicomte de Chateaubriand, som den 5 October afreste till Verona, hade under senast förflutne dagar en långvarig conference med Hr. de Vilèle; och såsom man erfar, äro begge ministrarna därom ense, att de offentliga angelägenheterna i tvänhet måste behandlas med mera måtta, än de häfliga antiliberala fordra i deras dagliga upsatser. — Man tror, att greve Capodistrias, rysk minister, skall passera Strasburg, och på samma väg, som Konungen af Preussen, fara till Italien. — I Journal des débats heter det: "Congressen är ännu icke öppnad och redan begynna de små Coterie Nyheterna att vältigere öfver den politiska horisonten, såsom irrbloss öfver ängarne, där de föra den okloke, som söker fasttaga dem, i stinkande moras. Nu är det en skrif-

velse från Majland, som underrättar oss, att en f. d. minister reser i Italien icke för sin hälsas skull, som han varit så skicklig, att låta annat ärligt folk tro." Hr. Pasquier, hvilken alldeles likgiltig, ja, såsom exilerad och flyktig tycktes resa för ett visst partiut, spelar nu en stor rôle, en, för folk, som tro sig hafva vunnit spel (ville gagnée) högst förskräckande rôle. Han har vetat att döja sin gång och ännu mer sina åsigtter, hvaruti, såsom man vet, han är mästare. Han hade en conference med den höga person, som sedan kort tid är ett föremål för kärlek och beundran, och redan erfar man en anmärkningsvärd förändring i den höga personens dispositioner. Hr. Pasquier är icke mindre hämdgirig än hans fiender, men mindre oskicklig. Han har ådagalagt sanningen, och denna var så tydelig, att man omöjligen kunde se förbi den. Allt har blifvit annorlunda, det kunnen J tro." Den höga person, på hvilken man tyckes häntyda, är icke först sedan kort, den är sedan många år ett föremål för alla ädelt tänkandes och kännandes beundran och kärlek. Han är icke ännu i Italien, och den resande f. d. ministrerns skicklighet går säkert icke så vidt, att han i Mailand kan erhålla en audience i Verona af en Souverain, som är i Wien. Det skulle och vara något besynnerligt att just le Pilote skulle vara den journal, som vore bäst underrättad om Hr. Pasquiers hemliga steg, så vida Fursten af Canino icke möjligen förstås under den höga personen, med hvilken Hr. Pasquier haft en conference." Ett annat ierbloss. Föregångna bref från Wien berätta, att man på Congressen emottagit (reçu) regentskapets i Urgel proclamationer, och om man sysselsätter sig med Spanien, skall det blifva, att i öfverensstämmelse med dessa proclamationer "i detta konungarike återställas sakernas gamla tillstånd." De engelska ministerialbladen hafva tvärtom försäkrat oss, att frågan aldrig kan blifva om återställandet af detta gamla tillstånd, källan till så många revolutioner men att man önskar, att se den constitutionella monarkien upprättad på billiga grundvalar, frött uttagna af monarken. Hvem skall man tro? Vi vilja icke löpa efter falska irresken, vi vilja vänta, till dess de fem stora maktornas församlade ministrar, hvilka ensamt kunna bilda en congress af den heliga alliancen, haft tid, att medlela hvarandra sina tankar och uplysningar. Därpå skola underhandlingarna komma, och så först beslutas. Att likasom i förväg anse den europeiska politiken afgjord, vill säga det samma, som att oskickligtvis göra ett epigram på Congressen. -- Gaz. de France vet genom un-

derrättelser, som den utan tvifvel erhållit på utomordentlig väg från sin hufvudredacteur i Wien, ganska noga när Congressen öppnas i Verona, nämligen d. 18 October, och när den skall slutas, nämligen d. 25 November, och att Kejsaren af Ryssland d. 25 December skall vara åter i Petersburg. Den tillägger Spaniens belägenhet tyckes i synnerhet fästa Souverainernes uppmärksamhet. Däröfver råder enstämighet emellan kabinetterna, men endast i Verona skola de åtgärder tagas, som böra återföra ordning och lugn i detta land." Emot slutet af October månad skall arméen vara af gran d complet. Redan d. 1 Augusti antog Kungliga gardet, bestående af 20,000 man utaf alla vapen, icke flera recruter, lika litet som de 10 Dragon-, 24 beridna Jägare- 6 Husar-Regementerna och allt hvad som hörer till geniet, hvilka alla redan voro öfver fulltällda. Fem Linie-Infanterie-, tre lätta Infanterie-regimenter och Cuirassiererne voro de enda corps af arméen, som ännu icke voro fulltällda. — Ånskönt underrättelsen om Carons verkställda afrittning anländt till Paris, förekom likväl cassations-anläggningen till afgörande, och blef, likasom för Berton, Calé, Sauge, Fradin, Senechault och Jaglin afslagen. Fradin och Senechaults bustrur kastade sig d. 2 October om aftonen med sina böneskrifter ned under hästarnes af Madames escorte. Man försäkrar, att begge de Kungliga professorsorna anropat Konungen om nåd för dessa linars dömda makar. Verkligen har Konungen, på sigillbevararens berättelse, mildrat dödsstraffet för Fradin till tjugo, och för Senechault till femtonårig fångenskap. — Enligt underrättelser från Wien af d. 25 Sept. hade en courier blifvit afskickad till Hertigen af Wellington, för att förmå honom att begifva sig till München, hvarigenom Souverainerne passera på deras resa till Verona. — Förutan Hr. Constants sequestrerade skrift till hans försvaret emot General-procureuren Mangin (som redan var utspridd till alla Pariser salonger, och äfven till Brüssel, England o. s. v.) skall äfven General Foy genom trycket uppträda emot den senare.

AF trycket har utkommit och säljes i Deloens et Co. bokhandel: *Ebersteinska Testamentets föremål för en medfart, tilläfnentys den enda i sitt slag. Afhandling, utgifven af Couriers Redaction.* Priset är 12 sk. hco. Boken utlemnas äfven utan afgift till prenumeranterna å *Stockholms Courier.*

STOCKHOLM,
Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

Torsdagen den 24 October.

Männe Argus har så rätt i den satsen, att lagbunden tryckfrihet är oförenlig med statens trygghet, i afseende på främmande magter?

Denna fråga synes oss förtjena nppmärksamhet. Det är så ofta omöjligt att vidröra den inhemska politiken, utan att komma i contact med den utländska, åtminstone så mycket, att godtycket, om det får existera, kan finna, eller låtsas sig finna, faror däruti och, under denna pretext, kasta sig på äfven det oskyldigaste. Det är således endast den högsta nödvändighet, som skulle kunna tvinga till detta fallts inrymmande åt godtycket. Af hög vikt är det därför äfven att allvarsamt undersöka, om en dylik befällande nödvändighet verkligen existerar.

Hela tron på denna nödvändighet hvilat på den förutsättning, att en stats väl eller ve beror af grannmatters goda vilja, att de, af vänskap, af det välbehag, de finna med en stats styrelse, tillåta, hvad deras politik icke bjuder; med ett ord, att man genom eftergifvenhet, artighet och goda ord kan skydda sin sjelständighet, om och andra magter kunde eller vågade göra ingrepp däri.

Förr en gång halva vi frågat, och vi nprepa det: är politiken någon ting så lumpet, så småaktigt, så på lynnen och små hastiga inträck hvilande, att den kan vändas och förändras af en enskild skrifställares utfall? I fall en magt vill och kan oroa eller förtrycka den andra, låter hon då bli det, i fall alla pennor tvingas till översamhet eller artighet? I fall en magt finner sin politik fordra, att en annan magt blifver ostörd, är då denna politik ett så svagt band, att den en gång kan störas af skriblerers skrik?

Att bejaka dessa frågor synes oss, aldri beynnerligast nu, då hela världen ser det frappantaste vederläggande exempel. Om någonsin förolämpningar, blodiga förolämpningar mot en magt ägt rum, är det visserligen nu å Turkarnas sida, mot Ryssland och hela christenheten. Hela Turkiska pöbeln har utstött de hiskligaste hädelser och begått de hiskligaste utsvärlingar emot Ryska mag-

ten och dess undersåter. Och ej blott pöbeln, ej blott hela folket har på detta sätt uppfört sig; nej, äfven Turkiska regeringen har tillåtit, har till och med synts gilla, hvad som skett. Och detta har Ryssland, har hela christenheten fölt — emedan politiken bjudit fred med Turkarna. Hade politiken åter bjudit krig med dem, så hade detta icke blifvit förekommet, äfven om Turkarna med den största skonsamhet, ja artighet, bemött de christna magterna.

Det enda, som enskildas djerfva och skarpa yttranden om främmande magter skulle kunna göra, vore att gifva dessa magter en förevändning att bryta med en annan. Nb. om de i alla fall sanne med sin politik öfverensstämmande att bryta; och i denna händelse påhittas nog en annan förevändning, om denna skulle felas. Men äfven förevändningen försvinner, i fall den regering, mot hvilken man söker den, icke har en godtycklig magt öfver yttrande friheten. Det är påtagligt, att om man vill genomdrifva den i Argus yttrade satsen, skulle däraf upstå de grofva ste orimligheter. T. ex. Ryska Czaren fordrade en gång, af Engelska regeringen, en Engelsmans hulvud, för det han förolämpat Ryska Ministern i London. Engelska regeringen svarade blott, att dess undersåtares hulven icke kunde efter godtycke tagas; och härmed måste den förtörnade Czaren nöja sig. Hade däremot Konungen i England haft samma magt som Czaren i Ryssland, så hade ingen ursäkt antagits, och vägran hade då varit ett fredsbrott. I fall England varit en svag stat, skulle man väl då anse nödvändigt, att regeringen ägt presentera mäktiga furstar hvarje Engelskt hulvud, som kunde halva förtörnat dem? ägt, för upfyllandet af en deras önskan, större rättighet öfver undersåtares lif och egendom, än hon ägde ärförver, i fråga om sig sjelf? Åtminstone är detta en klar följd af den satsen, att godtycke bör finnas, så snart fruktan för en mäktig främmande regerings missnöje kan komma i fråga.

Dessutom, finner man icke, eller vill man icke finna, att en dylik rädd complaisance öppnar en vid dörr för godtycket att intränga på hela yttrande rättens område och slutligen lemna ingen ting i säkerhet? Hvem skall utetaka gränsen, där

utländska politiken slutar och den inhemska vidtager? Hvem skall bestämma; om en främmande regering verkligen är angripen eller icke? Lemnas allt detta åt godtycket, så finnes ingen ting tryggadt af lag, om ock de vackraste lagar finnas. En allmän sanning, kraftigt framställt, kan misshaga en främmande magt, som är skugggrädd eller söker pretexts till missänja. Äfven hvad en skriftställare yttrar om sin egen regering och sitt eget lands angelägenheter, kan misshaga en främmande regering, som fruktar smittan af ett djärft exempel. Med ett ord, ingen sanning, ingen afhandling finnes, där man ej kan upiäcka allusioner på och anfall mot hvad man behagar, så snart man, vid dess bedömande, ej behöfver rådfråga annat än godtycket.

Och om man äfven skulle antaga, att godtycket vore ärtigt nog att icke öfva sig på annat än hvad uttryckeligen rörer främmande magter (en artighet, som man dock sväriligen kan vänta sedan inhemska myndigheter nedlåtit sig till verktyg i främmande cabinetters hand); så måste väl ändock återstå en vigtig fråga, hvars besvarande äfven den mest seryila själ skall bäfva att handlost öfverlemnna åt godtycket, den nemligen huruvida det, som blifvit sagt om främmande magter, verkligen är smädligt eller icke. Eller kanske önskar man, att allt yttrande om dylika skall förbjudas (såsom under f. d. Konung Gustaf Adolfs regering skedd), d. v. s. att man endast stycktals får vidöra landets egen politik, hvilken ofta ej utan de betydligaste lacuner kan behandlas, så snart man ej får betrakta den i dess helhet, hvarill fördras att sammanhålla den med främmande magters politik? Hur skall man kunna bedöma, hvad politik fäderneslandet bör följa, då man icke får bedöma den politik, som fråga är att följa eller icke? Skall dom st o l afgöra, huruvida en skrift rörer eller icke rörer utländsk magt, och huruvida den är mot henne förolämpande eller icke? Då uphörer ju godtycket. Skall sådant åter icke aukomma på dom och rausakning, så finnes, såsom vi redan anmärkt, platt ingen gräns för godtycket, platt ingen del af yttrandefriheten trygg under lag.

Man har sagt, och med rätta, att publiciteten är det starkaste band på styrelsen: Om man nu antager, att en punkt finnes — och att denna punkt inkräktar många andra, hafva vi redan visat — hvarvid publiciteten ej får röra; så är styrelsen ej blott undandragen allmänna omdömettscontroll däruti, utan och anlingen tvungen att mot sin vilja visa sig illiberal och i strid med omdömet; eller ock försedd med en förevarandning för

förhålliga ingrepp, dem hon annars icke skulle tillstå sig. Vill hon verkligen framstå såsom liberal och sina undersåtars skydd, så kommer hon i obehagliga tvister med magter, som tro sig berättigade att få önskuingar upfyllda, dem de vela kunna upfyllas. Ser hon sig däremot tvungen att gifva eller för dessa önskuingar; så utsätter hon sig för ett hat, det hon kanske icke förtjänar, ett förakt, hvar det första lagstiftningssteget blott har en rättmätig del. Vi vilja ej tala om den, ingalunda otänkbara, händelsen, att en regering skulle med usje se, ja påkalla, främlingars påstående, som berättigade henne att förtrycka sina egna undersåter. En sådan händelse är ingalunda otänkbar.

Med regeringens värdighet är således godtyckets tillstånd lika oförenligt som med helgden af undersåtars fri- och rättigheter. Orkså finnes väl ingen regering, som, sedan saken rätt blifvit beträkt, kan lina önskelig en magt, hvilken å ena sidan botar med beständiga påståenden och förolämpningar från andra regeringar, och å andra sidan med ett högst obehagligt läge i afseende på egna undersåter.

Är man så rädd för främmande magters missnöje med författares utfall, så må man gärna stadga strängare straff för dylika förbrytelser än för omödelse och lögn i fråga om inre förhållanden; men må man aldrig glöma, att godtycket är en landsplåga hvilken i intet fall bör läsas. Låt sträng hand hållas öfver hvarje försedse mot främmande regeringars heder och fördel! Men låt detta handhavande aldrig orarta till laglöshet! Utan tvivel skola regeringarne lina sig mer smickrade af detta företräde än af alla magtspråk.

Sjunnan här af är, att om godtyckets magt bör bibehållas i något, så lönar det föga mödan att afskaffa det i något; och att, om man allvarsam tänker på återställande af lagens värde, bör man icke af missförstådda considerationer låta sig förledas att i något skydda godtycket.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turket. Från Constantinopel skrifver man under d. 10 September: Sedan sista post hafva ganska nedslående nyheter för Porten ankommit från Morea. Grekerne hafva genom bakhåll, och partiella strider medergjort öfver 20,000 Turkar i Morea. Baktränka till blotta besittningen af Ko-

rintli, som är utblottadt på allt, skall besättningen därstädes sannolikt snart vara tvungen att gifva sig. Kolokothron är Grekernas öfverbefälhafvare. Dessa underrättelser utgifvas för säkra, änskönt Porten söker att hålla dem hemliga. På Chios hafva flere Turkar blifvit afträttade, som icke ville upphöra, att mörda de där liggande sjuke kristne, af hvilka den 5. September endast ännu 300. (af 180 000) voro öfrige. Porten begynner dessutom redan att på ett tv-ekande sätt känna fortflarandet af Grekiska insurrectionen. Rika Greker gifvas icke mera, hvilka man skulle kunna beröfva deras förmögenhet, där för har Riks-skattmästaren redan måst röda till ett förtvilladt steg. En firman har åtkommit, som innehåller befallning, att till regeringen emot en vilkorligt fastställd ersättning i Skattekammar obligationer (således pappersmynt), aflämnas allt arbetadt guld och silver. Äfven skola Masetmännen i dessa svåra tider afhålla sig från att lyxa och kläda sig sparsamt. Orsaken till detta steg är klar. Eftan Morea, därne, en stor del af Thessalien, Albanien och sjelfva Macedonien, ingå icke mera några ordentliga utlagor. De tryckande tiderna skola således innan kort utslutande träffa Muselmännen, om insurrectionen icke snart blifver dämpad. Kriget med Persien fordrar äfven stora summor. I hufvudstaden njuter man fallkomligt lugn, och så dödsfall af Pesten förspörjas. I Belgrad hafva bref ingått från Thessalonik af d. 5. från Seres af d. 8. och från Larissa ända till d. 9. September Enligt desamma har Chorschid-Pascha, sedan han qvarlämnat 2000 man i Larissa, d. 4 begifvit sig till Ternovo, för att draga 3000 Albanesare till sig. Men desse Albaneser hafva endast förpligtat sig att tjäna med det vilkor, att man aldrig skickar dem till Morea. Dessa skola vara de enda stridskrafter, som Chorschid-Pascha, kunnat samla efter sina lidna missöden. Alla dessa bref bekräfta för öfrigt Turkarnes nederlag i Morea och Livadien. Odysseus har efter framgången af sin krigalist, tagit sin ställning vid broen öfver Sporchios, straxt vid Thermopylerne. Ännu viktigare är den underrättelse, att Suli alldeles icke skall vara i Turkarnes våld. — Från Morca skall ingen enda Turk hafva återkommit. Fyra tusende förtvillade hafva kastat sig in i Korinth, där de söka, att hålla sig. Alla Turkar visa stor vedervilja för ett nytt åtg emot Morca. Enligt underrättelser från Ragusa hafva Turkarnes försök emot Mesolongi, i hvars granskap de handstigit, och som de tänkte intaga genom öfverrampning, alldeles misslyckats; de hade blifvit nödsakade, att med stor förlust åter inskeppa sig till Patra. Vid den Grekiska flottans

annalkande har den afdelningen af Turkiska flottan, som höll Mesolongi blockerad till sjö, åter dragit sig tillbaka, förbindelsen med denna plats, hvars vigt Turkarne ganska väl inse, och till hvars underkylvande de träffat så stora anstalter, är nu alldeles brö; man tillstår emellertid å Grekernes sida, att man varit i stort bekymmer för denna stad, emedan dess fästningsverk äro obetydliga och de träffade försvarsanstalterna ännu voro ofulländade. Mesolongi är den stora militär-depöten för Grekerne, där deras förråd af vapen, ammunition och andra krigsförnödenheter behöfva sig. Genom här-förarnes förenade bemödanden, och i synnerhet Furst Maurocordatos, som icke återvändt till Morca utan förblifvit i västliga Hellas, för att där organisera försvarsmedel, och som uppehållit sig i Wrachori, medelpunkten för hans operationer, hafva Turkarne på alla punkter blifvit tillbakadrivne, och lidit betydelig förlust. Detta lyckliga resultat har ock förmått Suliöterne, som verkligen stodo i underhandlingar med Omar Wrions, att afbryta alla underhandlingar och åter begynna fiendtligheterna. De hado aldrig underkastat sig Turkarne, ässom man påstått i offentliga blad. De Turkiska besättningarna i Arta, Prevesa och Parga hafva emellertid blifvit förstärkta, och det torde nu mera icke vara lätt, att intaga dessa fästner. Man beklagar, att Maurocordatos råkat i oronighet med den tappre Tyske generalen Normann, och att denne senare aflägsnat sig. — Omar-Pascha, hvilken Suliöterne så ofta besegrat, har åter försökt ett nytt anfall emot dem. Det var den 13 Augusti, som han församlade sin hela här, och förde den emot Citadellet i Kiapha. Här blef han fullkomligen slagen af Suliöterna, och förföljd ända till Mylos, hvarunder de af honom upkastade batterier intogos. Vid detta tillfälle blefvo mer än 3000 Albaneser dödade eller sårade. I Livadion och Morca stego Turkarnes länhängares förhoppningar, och de utspredde tusende rykten, af hvilka det ena alltid var mera orimligt än det andra. Så skulle grekiska regeringen vara upplöst och likväl består den ännu oförändrad. Så skulle Poloponesos åter hafva underkastat sig Porten, och likväl betäcka de där inträngda Turkarne Argolis och Korinth med sina lik. Så skulle flere grekiske häröfverare hafva blifvit afträttade ässom förrådare, och likväl har icke en enda ens blifvit arresterad. Odysseus, fram för alla, skulle hafva förräddt sina landsmäns sak, och af Chorschid-Pascha vara köpt med en stor summa pengingar. Sanningen är likväl, att Odysseus, vid Chorschid-Paschas annalkande, förgåtande sina förra privat-

tvister, skyndade till Thermopylerne och i högsta grad utmärkte sig uti den där d. 20 Juli emot Turkarne hållna träffning. Han försvarar ännu denna post, hvars bevakaende grekiska regeringen anförtrott honom. I denna från alla håll bekräftade seger d. 20 Juli utmärkte sig, utom Odysseus: General Niketas, äldre bröder till öfverste Niketas, som bär namn af Turkophagos; Demetrios Kontojannes och öfverstarne Gorras och Diobunites. Den grekiske anföraren Tassos har, vid underrättelsen, att Paschan af Thessalonik ville sända Chorschid någon förstärkning, gått öfver Olympos, och med några tusende man marcherat emot denna förstärkning. Den 7 Augusti träffade han vid Katharina denna trupp, som bestod af 4 till 5000 man öfverföll den oförmodadt och skingrade den. En liten del däraf, som tog vägen till Platamona, nedergjordes, de öfrige följdes med stor förlust ända till Kitros. Detta skedde vid samma tid, som Grekerne i Peloponnesos slogo Turkarne vid Korinth, och få dagar sedan Chorschid blifvit slagen i Thessalien. Således var Grekernes belägenhet just på den tiden, då Turkarnes anhängare skildrade den såsom mest förtvillad, bättre än någonsin. — Från Trieste skrifer man under d. 27 September: Vi hafva nu nästan dagligen underrättelser från Morea, emedan många fartyg med sydfrukter inlöpa från dessa trakter. Öfver Zea har man ett bref från Athen af d. 1 Sept., som innehåller gynnaende underrättelser från Livadien. Grekerne hafva blifvit i stilla besittning af Athen, då Turkarne framträngde till Morea. De i Korinth inneslutna Turkarne vänta undsättning; men därpå kan man nu mera knappt tänka. Angelägenheterna i Morea stå väl för Grekerne. De hafva åter vunnit ett år, och ordspråket: Den, som vinner tid, vinner allt, är kanske ingenstädes så användbart som här.

Spanien. General Mina har börjat sina operationer och förlagt sitt hufvudquartier till Cervera. Det är sant, att öfverste Tabuena, som commenderade en liten afdelning och betäckte Minas flanker, den 18 blifvit öfverfallen och slagen af insurgenterne, likväl hafva de senare öfvermåttan öfverdrifvit hans förlust; den bestod knappt af 200 man. Mina erhåller, såsom man säger, daglig förstärkning; man tror det vara hög tid, att något afgörande företages, och väntar hvarje ögonblick underrättelse, att det skedd. — Den tappre General-Capitainen i Saragossa general Zarco del Valle, som visat största verksamhet i sin provins, och af hvilken man hvarje minut vän-

tar ett skedd anfall på fienderne, har af Konungen blifvit utnämnd till minister vid Storbrittanniska hofvet. Den 25 September blef den nya straffcodex högtideligen proclamerad. Den till Cadix ankomna fransyska fregatten Antigone medförde 1,700,000 Piaster och 10 kistor med silversaker. — Den sista September har Cortes förberedande session ägt rum: Konungen skall öppna dem d. 6 October. — Sextiofyra för servile ansedde invånare i Barcelona hafva efter ministereus samtycke blifvit skickade till Majorca. Man är ännu utan bestämd underrättelse om general Espinosas operationer; man känner endast, att han ännu är i Roncal-dalen och bereder sig till Iraitis belägring, som efter utseende skall göra honom mycket besvär.

Frankrike. En i Paris utkommen brochure under titel: De Mir de Ville, gör mycket upseende. Den upmuntrar första ministern, att fortskrida på den af honom beträdda moderata banan, och appvåcker i hög grad Ultras vrede. — Bertons afrättades d. 5 Oktober kl. 11 f. m. i Poitiers. Saugé och Jaglin hafva blifvit skickade till Thouars, för att där undergå dödsstraffet. Läkaren Caffó har några timmar förr, än han skulle afrättas, sliffvat sig med en knif, som man vetat förskaffa honom. — Öfversten Dentzel och Fabvier, som återkommit från England, hafva blifvit arresterade och äro redan flera gånger förhörde.

England. "Mensklighetens vänner", säger Morning-Chronicle, "skola glädja sig öfver uplysningens framsteg i Ostindien. Tryckfriheten, som man njuter i Calcutta, har ästadkommit de gamla missbrukens afskaffande, och till och med segrat öfver sjelfver Hinduernes vidskeppelse. Under sista lästen i Dschaggernath insunno sig så få vallfarare, att de icke kunde draga den stora vagnen; Braminerne vilja nu förlägga sitt säte längre i det inre, emedan de väl känna, att de måste förflytta skådeplatsen för deras blodtörstiga vidskeppelse utom tryckfrihetens sfer. Redan erhåller en stor del af Bengalens folk den första undervisningen, och tusende elementar-böcker äro i omlopp; sjelfva hustrurna, som man dömdt till änkeståndet, och följagteligen till döden, om de lära alfabetet, dessa hustrur, hvilka läsningen af Vedam vid dödsstraff är förbjuden, sända sina döttrar i de allmänna skolorna.

STOCKHOLM, 7

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.